

accountant

NBA-magazine voor accountants en financials | nr. 2 2020

Redden wat er
te redden valt in de
'coronomie'

Melden bij de
FIU gaat nog niet
van harte

Karakter, of hoe
je van de nood een
deugd maakt

HUUB WIELEMAN

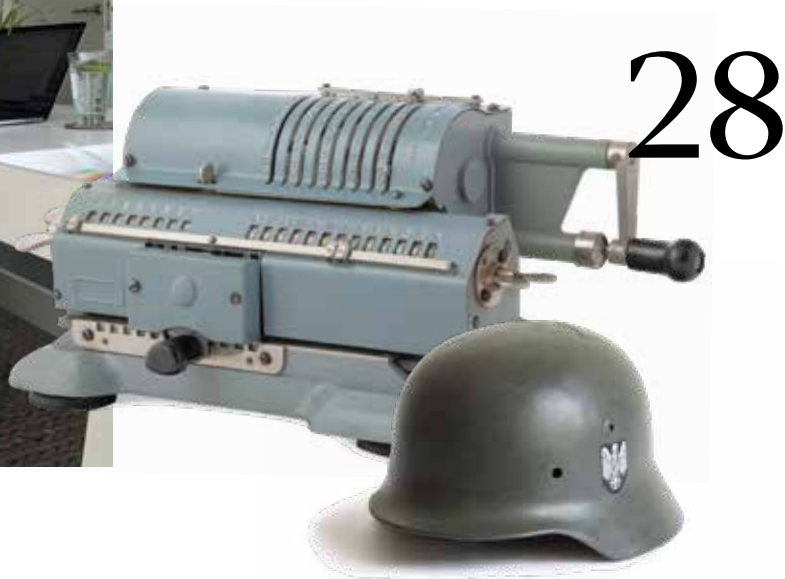
'Financials willen
graag zekerheid
geven. Dat kan op
dit moment niet'

DE THUISWERKPLEK / NEDERLANDSE ACCOUNTANCY IN WO II /
VERSLAGGEVING IN EEN OCEAAN AAN DATA

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

INHOUD

Colofon

ACCOUNTANT

NBA-magazine voor accountants en financials

Tiende jaargang

De in dit tijdschrift voorkomende meningsuitingen mogen niet worden gezien als officiële zienswijzen van de NBA, tenzij zulks uitdrukkelijk is vermeld. Overnemen van de inhoud van dit tijdschrift is mogelijk met bronvermelding. ISSN 2211-5382.

REDACTIE

Marc Schweppe, hoofdredacteur
Marja Brouwer-Franken, eindredacteur
Björn Remmerswaal, redacteur
Erwin Breij, webredacteur

REDACTIEADRES

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010368,
e-mail redactie@accountant.nl

WEBSITE

www.accountant.nl

MEDEWERKERS

Lex van Almelo, Bert Bakker, Adrie Boxmeer,
Ronald Bruins, Wendy Groot, Rob Heinsbroek,
Arnout van Kempen, Lieuwe Koopmans,
Luc Quadackers, Peter Steeman, Henk Vlaming,
Nart Wielaard

BEELD

De Beeldredacteur, VRHL, Marja Brouwer

ABONNEMENTEN

NBA, Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam,
telefoon 020-3010323, prijs € 100 per jaargang,
voor studerende € 50, losse nummers € 25,
prijzen inclusief btw.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en lopen automatisch door, tenzij dertig dagen voor de vervaldatum schriftelijk wordt opgezegd. Adreswijziging mailen naar boekhandel@nba.nl.

VORMGEVING

VRHL Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

ADVERTENTIES

Elma Media BV, Postbus 18, 1720 AA
Broek op Langendijk
Contactpersoon: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226-331638, e-mail r.stavenuiter@elma.nl

DRUKKERIJ

Senefelder Misset Doetinchem

© 2020 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Accountant bevat informatie en wenken, die met de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenken.

-
- 5 **Aanpassingsvermogen - Marco van der Vegte**
-
- 6 **De kwestie**
Redden wat er te redden valt in de 'coronomie'
-
- 8 **'Financials willen graag zekerheid geven. Dat kan op dit moment niet'**
Interview met Huub Wieleman
-
- 15 **Tuchtrecht**
-
- 16 **Waarneming ter plaatse**
-
- 18 **Ongebruikelijke transacties**
Melden gaat nog niet van harte
-
- 22 **Het vak**
Coronagebeurtenissen na balansdatum.
-
- 24 **Op de stoel**
Annette Houwaart-Nonhof, adviseur voor de mkb-praktijk bij de NBA
-
- 27 **Woods versus Federer - Wendy Groot**
-
- 28 **De Nederlandse accountancy in WOII**
-
- 30 **FYI**
-
- 36 **Verslaggeving in een oceaan aan data**
Kapitalisme versus digitale informatie
-
- 41 **Beëdigd**
-
- 43 **Be smart!**
-
- 43 **Dilemma: Meeliften**
-
- 44 **De thuiswerkplek**
-
- 46 **Karakter, of hoe je van de nood een deugd maakt**
Essay van Margreeth Kloppenburg
-
- 51 **#Klooienmetcomputers**
-
- 52 **125 jaar accountantsberoep**
De toekomst van vijftig jaar geleden
-
- 55 **Becijferd**
-
- 57 **At the movies**
-
- 60 **Bronnen**
-
- 62 **NBA Nieuws**
-
- 66 **Per saldo - Marc Schweppe**
-

Going electric. Staying Mercedes.

De nieuwe EQC.

Stap in een nieuw tijdperk van mobiliteit met een sterke en betrouwbare partner. Dankzij de eerste elektrische Mercedes geniet u van het beste van twee werelden. Met zijn fascinerende rijdynamiek, maximale veiligheid, uitgebreide laadmogelijkheden en een bereik van ruim 400 kilometer (volgens de WLTP testcyclus), tilt de nieuwe EQC elektrisch rijden naar een hoger niveau. Geniet aan boord van een bijzonder uitgebreide standaarduitrusting en bovendien 8 jaar garantie op de accu. Ontdek de nieuwe EQC nu op [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl), of meer info vindt u ook bij uw Mercedes-Benz dealer.

De vermelde NEDC-waarden voor het gecombineerde brandstofverbruik en de CO₂-uitstoot zijn terugbepaald naar de waarden overeenkomstig de oude NEDC-testmethodiek. Stroomverbruik in kWh/100 km (gecombineerd): 19,7; CO₂-emissie in g/km (gecombineerd): 0 (NEDC). Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

Aanpassingsvermogen

MARCO VAN DER VEGTE

Marco van der Vegte is voorzitter van de NBA.

Ik hoorde recent een NBA HELPT-podcast, waarin een young prof verzucht: “Ja, dit heb je tijdens je studie natuurlijk niet geleerd.” Het was mij uit het hart gegrepen. Zeker als je nog aan het begin van je carrière staat wil je graag terugvallen op dingen die je hebt geleerd en zoek je hulp bij je leidinggevende. En dan overkomt ons deze ongekende crisis en werken we allemaal in een heel andere modus. Ik realiseer me dat het veel van ons vraagt en dat dit proces van aanpassen en anders samenwerken niet iedereen makkelijk valt.

Ik hoor collega's zeggen dat ze het onderlinge contact missen, het contact met de klanten en met teamgenoten. Natuurlijk, bellen of via audio/video-verbinding werkt goed, maar gewoon even langslopen, een kopje koffie voor iemand halen en ontspannen vertellen wat er speelt, dat is er even niet bij. Naast de sociale contacten mis je juist ook de informele praatjes, die nodig zijn en als smeeroilie werken, om te begrijpen wat er bij iemand of in de organisatie speelt.

Dat alles komt in een periode dat er meer van ons wordt gevraagd dan ooit. Ik zei zelf eerder: “Dit is het moment om te laten zien wat we waard zijn. Als Nederland óóit op zijn accountants mag rekenen, dan is het nu.” Ik denk bijvoorbeeld aan de adviesrol voor mkb-accountants. Zij helpen nu hun klanten het hoofd

boven water te houden met een focus op werkkapitaal en de overheidsregelingen. Ik denk ook aan de formele rol bij het opstellen van de vereiste stukken in diverse steunmaatregelen. En ik denk natuurlijk aan de controle over 2019. Terwijl kantoren dicht zijn en klanten alleen (of vooral) telefonisch en elektronisch bereikbaar zijn, moet je als controlerend accountant met je team toch je werk doen. Om nog maar te zwijgen over complexiteiten rondom continuïteitsveronderstellingen: hoe kun je iets zeggen over hoe 2020 gaat verlopen?

Ik denk zeker ook aan alle AiB'ers die voor enorme uitdagingen staan binnen bedrijven en organisaties waar ze werken. Vragen over personeel, wel of geen NOW, over mensen laten gaan. Wanneer betalen onze afnemers, hoe gaan wij onze leveranciers betalen, hoe zit het met de *sales pipeline* en hoe gaan we om met investeringen of projecten?

In alle media is het corona, corona en nog eens corona. Best lastig, mensen hebben er immers ook behoefte aan hun zinnen even te verzetten. Dus kijken we naar Netflix, lezen een boek, of doen een spel met het gezin of met vrienden via Zoom. Manieren om heel even uit die dagelijkse consequenties van het virus te ontsnappen. We zien dat de maatregelen werken en ik hoop dat deze

intelligente *lockdown* weer snel wordt losgelaten, omdat de impact op ons allen en onze wereldwijde economie enorm is.

Ik ben blij dat de redactie van dit blad er ook aan heeft gedacht onze zinnen wat te verzetten. Natuurlijk zit er een heleboel corona-gerelateerd leesvoer in dit magazine, maar ook een interessant artikel over de oceaan aan data en de gevolgen daarvan voor verslaggeving. Een goed verhaal over accountancy in de oorlogsjaren past bij het terugkijken dat we in dit jubileumjaar doen. Ik beveel ook het interview aan met oud-NBA-voorzitter Huub Wieleman. Hij is nu cfo van een ziekenhuis en dat stelt hem als AiB'er dezer dagen voor bijzondere uitdagingen.

Tot slot het allerbelangrijkste. Ik wens iedereen en ieders dierbaren veel gezondheid toe. ←

DE KWESTIE

De economie krijgt ongeken- de klappen door de coronacrisis. Ondernemers zien hun levenswerk verloren gaan, zzp'ers verliezen inkomsten, personeel zit thuis. Er wordt massaal een beroep gedaan op steunmaatregelen van de overheid. Accountants worden over- stelpt met vragen van opdrachtgevers. Maar ook hun eigen gezond- heid staat onder druk.

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD ANTONIE GLASER / SHUTTERSTOCK.COM

Redden wat er te redden valt in de 'coronomie'

Het leek even een Chinees probleem, tot het corona-virus in februari in Noord-Italië opdook en van daaruit razendsnel verder trok. De impact was niet direct duidelijk. Het RIVM, de belangrijkste adviseur voor het kabinet in deze crisistijd, twitterde op 28 januari geruststellend dat het virus "niet makkelijk van mens op mens overdraagbaar" lijkt en "de kans klein dat het zich hier verspreidt". Zelfs op 25 februari stelde het RIVM nog: "Met wat we nu weten, lijkt het virus inderdaad een beetje op de gewone griep."

Inmiddels overkomt de wereld een ramp die nog veel ingrijpender wordt dan de kredietcrisis van 2008. Een ramp die eerst en vooral een grote bedreiging voor ieders gezondheid is, die maakt dat een bevolking in angst moet leven. Dat mensen soms zelfs geen laatste afscheid van geliefden wordt gegund en dat zich op *intensive care*-afdelingen in ziekenhuizen ongeken- de taferelen afspelen.

Maar ook een economische ramp. Nederland, handelsnatie bij uitstek, wordt relatief zwaar

getroffen door de coronacrisis. Economen van ING voorspellen een krimp van mogelijk acht procent voor 2020, dat nu al als rampjaar de boeken in kan. Het sluiten van scholen, universiteiten, horeca, theaters en sportclubs kwam niet eerder voor. Winkelstraten zijn verlaten, het toerisme ligt volledig stil. Alle groot- schalige evenementen, inclusief alle dance festivals, het betaald voetbal en de Olympische Spelen, zijn van de agenda verdwenen.

Opdoffer

De gevolgen, nationaal en internationaal, voor ondernemingen - van multinational tot kleine mkb-ondernemer - zijn ongeken- d. De Nederlandse economie staat er relatief goed voor en de staatsschuld kan een opdoffer hebben. In februari was maar 2,9 procent van de beroeps- bevolking werkloos, het laagste percentage sinds 1973. Columnist Mathijs Bouman gaf in het FD een 'uitzwaai-party' aan die gezonde economie. "We zijn een fitte sportman die op hongerdieet moet", schreef hij.

De overheid doet er veel aan om de economi- sche gevolgen van de crisis te beperken. Er ligt een fors pakket aan steunmaatregelen, waar

massaal gebruik van wordt gemaakt. Maar toch: een groot aantal organisaties komt door de huidige situatie in continuïteitsproblemen. Bij heel veel anderen dwingt de wegvallende omzet tot drastische maatregelen. De coronacrisis krijgt een blijvend negatief effect op de wereldhandel. Accountants en cfo's voorzien dit jaar een afname tot wel twintig procent. Een blijvende 'deglobalisering' van handel en productie is "een reëel scenario". Volgens ING duurt het zeker tot eind dit jaar voordat de meeste grote sectoren qua omzet weer in de buurt zijn van hun 'normale niveau'. Dat lijkt nog redelijk optimistisch, met elke dag langer dat het virus de wereld in zijn greep heeft. "Terug naar normaal zal een zaak zijn van lange adem", aldus premier Mark Rutte. Versoepelingen komen op zijn best stap voor stap. Ondertussen moeten we de 'anderhalvemeter-economie' als het nieuwe normaal gaan zien. En hoe staat het met de privacy, als de overheid straks de hele dag via een app uw bewegingen volgt?

Accountant als probleemoplosser

Sinds de afkondiging van het pakket steunmaatregelen worden accountants overstelpt met vragen van klanten. Want natuurlijk

'In deze crisistijd zien we de accountant evolueren van 'vaktechnisch monster' naar praktische probleemoplosser.'

zitten er haken en ogen aan de op zich laagdrempelige regelingen. Veel vragen gaan over medewerkers, belastinguitstel, werktijdverkorting en financiering. Het is in veel gevallen een kwestie van 'redden wat er te redden valt', dus ondernemers helpen is zeker in de mkb-praktijk het devies. "In deze crisistijd zien we de accountant evolueren van 'vaktechnisch monster' naar praktische probleemoplosser", aldus accountant John Weerdenburg. "En juist voor de vervulling van die rol hebben veel accountants hun titel behaald."

Tegelijk past het accountants om zorgvuldig en professioneel-kritisch te blijven en alert te zijn op mogelijk misbruik van de overhaast ingestelde regelingen. Daarvoor wordt ook gewaarschuwd in NBA Alert 42 'Impact coronavirus op accountantswerkzaamheden'. Die alert is sinds de eerste verschijning op 3 maart al diverse keren aangepast en uitgebreid met veel informatie voor de samenstellpraktijk.

Met het NBA HELPT-platform speelt de beroepsorganisatie in op de vele vragen die er leven onder accountants. "Is het verstandiger om mijn werkzaamheden op te schorten tot er meer duidelijkheid is over de gevolgen van de crisis?", is in maart en april een veel gestelde vraag bij de vaktechnische helpdesk. Wat de NBA betreft is voortzetting van het controle- en samenstellwerk in het belang van het maatschappelijk verkeer, maar is dat "in deze tijden soms uitdagend".

Ondertussen komt er een vracht werk voor accountants aan, want tienduizenden aanvragen voor een tegemoetkoming in de loonkosten moeten worden ondersteund door een accountantsverklaring. Klinkt positief voor de sector, maar dat is betrekkelijk. Vallen opdrachtgevers straks om en wordt de rekening dan nog betaald? De eerste zorgelijke signalen over de eigen praktijk komen voorbij. Enkele accountantskantoren doen zelf al een beroep op de NOW-regeling. Die regeling gaat accountants de komende tijd nog voor de nodige dilemma's stellen, omdat er ook een verklaring wordt gevraagd. Toch roept de NBA haar leden op om juist nu hun meerwaarde te laten zien. "Medisch personeel draagt nu zorg voor de fysieke gezondheid en wij voor de economische; ook als dat risico's met zich meebrengt." ←

Huub Wieleman

‘Financials willen graag zekerheid geven. Dat kan op dit moment niet’

Hij was als lid van de raad van bestuur en interim-cfo van Franciscus Gasthuis & Vlietland nog maar net in functie toen de coronacrisis uitbrak. De afgelopen periode beleefde Huub Wieleman als een *rollercoaster*. “Terwijl wij in het ziekenhuis druk bezig waren met het redden van levens, kwam er een mail van onze accountant met de vraag wat de effecten zijn voor de jaarverslaggeving.”

TEKST PETER STEEMAN BEELD MICHEL TER WOLBEEK

‘Dat we met zijn allen een flinke rekening hebben is duidelijk, maar wat wordt straks door wie betaald?’

Net zoals veel andere ziekenhuizen bevindt Franciscus Gasthuis & Vlietland zich sinds begin maart in het oog van een orkaan. De mededelingen op de pagina met coronanieuws op de website worden dagelijks aangevuld. Planbare operaties worden afgezegd, voorlichtingsbijeenkomsten geannuleerd, poliklinische afspraken omgezet naar videoconsults. De ziekenhuisorganisatie is gestript tot een harde kern die alleen de meest intensieve zorg verleent. Dat levert bizarre tegenstellingen op, aldus Huub Wieleman. “Aan de ene kant zie je een enorme drukte in het ziekenhuis door mensen die zich melden met coronaverschijnselen. Er moeten afdelingen buiten de IC worden ingericht voor coronapatiënten. Aan de andere kant is het aantal reguliere verrichtingen voor patiënten enorm afgenomen. In sommige delen van het ziekenhuis is het vrijwel uitgestorven, daar kun je een kanon afschieten. Dat is zo verwarrend. In de centrale hal zie je bijna niemand. Daar is het normaal een komen en gaan van bezoekers.”

Heb je de afgelopen weken niet gedacht: was ik nog maar accountant?

“Nee, ik ben niet zo’n terugkijker. Ik ben hier met goede zaken bezig. Het voelt niet zwaar, maar het is wel een serieuze verantwoordelijkheid. Je moet als financial alle zeilen bijzetten om de financiële continuïteit van het ziekenhuis te waarborgen. Normaal ben je bezig met investeringsbegrotingen en de financieringen die daarbij horen. Ik probeer die langetermijntrajecten wel door te laten gaan via beeldbellen, maar veel afspraken worden opgeschoven. Door de urgentie die de zorg nu vraagt hebben we andere prioriteiten. Je bent primair bezig met alles wat financieel betrekking heeft op de urgente activiteiten. Wat betekent

dat voor de financiële kant van het ziekenhuis? Je hebt het over kosten die samenhangen met extra IC-capaciteit, triagetenten waar het eerste onderzoek plaatsvindt, de aanschaf van een mobiele CT-scan waarmee patiënten direct kunnen worden getest. We zitten in een situatie waar de kosten van honderd naar honderdtwintig procent gaan, terwijl de omzet op basis van het aantal verrichtingen van honderd naar dertig procent gaat. We hebben niet de normale vulling van bedden. Cardiologen hebben bijvoorbeeld heel weinig te doen, want mensen met hartproblemen mijden het ziekenhuis. Als die trend aanhoudt is dat in de eerste plaats een gezondheidsrisico maar het heeft op termijn ook financiële consequenties. Als je beduidend minder te factureren hebt komt er straks ook minder geld binnen. Daarom is het zaak nu de ontwikkeling van de liquiditeit bij verschillende scenario’s te prognostiseren. Je moet de extra kosten die nu worden gemaakt goed volgen, zodat je daarover het gesprek aan kan gaan met de zorgverzekeraars. Veel hangt af van hoe de partijen met wie wij afspraken hebben reageren. We hebben met de meeste zorgverzekeraars plafondafspraken die wij niet gaan halen.”

HUUB WIELEMAN

is sinds februari 2020 lid van de raad van bestuur en interim-cfo van Franciscus Gasthuis & Vlietland. Het ziekenhuis heeft vestigingen in Schiedam en Rotterdam. Daarvoor was hij lid van de raad van bestuur en cfo van de Reinier Haga Groep ziekenhuizen. Wieleman was van 1982 tot 2015 werkzaam bij Arthur Andersen en Deloitte als partner in de accountants-praktijk. Van 2013 tot 2015 was hij voorzitter van de NBA.

ACCOUNTANTSKOSTEN ZIEKENHUIZEN BIJNA VERDUBBELD

De accountantskosten van Nederlandse ziekenhuizen zijn in tien jaar tijd met bijna tachtig procent gestegen. Op jaarbasis liepen de controlekosten van alle ziekenhuizen op van 9,3 miljoen in 2008 naar 16,4 miljoen euro in 2017. De vrees is dat die kosten door de coronacrisis verder zullen stijgen. Dat blijkt uit een analyse van 822 jaarrekeningen van alle Nederlandse ziekenhuizen over de periode 2008-2017 door Dauphine Noordanus, teamhoofd Financial Accounting van het St. Antonius Ziekenhuis. Meer informatie via [Accountant.nl](https://www.accountant.nl).

**‘Het bestaande
bekostigingsmechanisme
in de zorg werkt zeker in
deze crisis niet.’**

Hoe verlopen die gesprekken met zorgverzekeraars?

“Ik ben heel gelukkig met de toezegging van de zorgverzekeraars dat ze de financiële effecten van de crisis zullen neutraliseren voor het ziekenhuis. Dat we met zijn allen een flinke rekening hebben is duidelijk, maar wat wordt straks precies door wie betaald? Wat moeten de ziekenhuizen uit eigen zak betalen? Wat doet de centrale overheid en wat dragen de banken bij? Daar zijn nog veel gesprekken voor nodig. Op sectorniveau vindt overleg plaats tussen de NVZ (Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen) en Zorgverzekeraars Nederland, aangevuld met het ministerie van VWS en de banken. Dat is een goede zaak, want dit financiële vraagstuk gaat het individuele ziekenhuis te boven. De cruciale vraag is op dit moment of de opbrengstenstroom die wij derven straks volledig wordt gecompenseerd door de verzekeraars. Het kan niet zo zijn dat van ziekenhuizen als non-profit organisaties wordt verwacht dat ze de extra kosten en gemiste opbrengsten dragen. Die ruimte is er gewoon niet. De accountancysector moet daarover om duidelijkheid vragen bij Zorgverzekeraars Nederland. Ik heb bij de voorzitter van Coziek - de NBA-sectorcommissie van accountants die werken voor zorgaanbieders - en de directeur van de NBA gepleit voor zo'n sectorbrede aanpak. Gelukkig pakken de accountants dit nu op. Aanvankelijk leek het daar niet op.

Terwijl wij in de eerste weken in het ziekenhuis bezig waren met het redden van levens, kwam er een mail van onze accountant met de vraag wat de effecten zijn voor de jaarverslaggeving. De NBA heeft daarvoor een speciale leidraad ontwikkeld, NBA Alert 42. Dat is een prachtig vaktechnisch betoog over risicomanagement, toekomstparagraaf en de impact op balanswaardering. Ik zie liever dat de accountant eerst nadenkt over de vraag wat nu de kern is van de continuïteitsvraag voor de zorginstelling die hem straks om een controleverklaring vraagt. Dan heb ik een gesprekspartner die de essentie van het probleem begrijpt.”

Hoe is het om als cfo in een situatie te verkeren die zo onzeker is?

“Financials willen graag zekerheid geven. Dat kan op dit moment niet. Het is vooral een kwestie van het hoofd koel houden. Je analyseert de feiten en kijkt naar de opties. In bepaalde opzichten doet deze periode denken aan de kredietcrisis. Die heeft minder de individuele burger geraakt maar dat was ook een zeer risicovolle periode. Toen was het een reële vraag of er de volgende dag nog geld uit de betaalautomaat zou komen. Een dergelijke onzekerheid voel je nu ook. Wat gebeurt er als de crisis gaat raken aan de kasstromen van individuele mensen? Waar ik mij als

‘Ik hoop dat we van deze ervaring leren dat knopen sneller kunnen worden doorgehakt.’

financial zorgen over maak is de vertrouwelijkheid van patiëntgegevens. Hoe zorg je dat je de wettelijke toestemming hebt van een doodzieke patiënt om zijn gegevens te delen met een ander ziekenhuis als hij wordt overgeplaatst? De Autoriteit Persoonsgegevens heeft daarover een brief gestuurd aan het ministerie van VWS, waarin ze stelt dat die toestemming ook onder bijzondere omstandigheden moet gelden. Ik vraag mij af of de normale regels in deze bijzondere tijd wel van toepassing kunnen zijn. Deze crisis heeft de elektronische uitwisseling van patiëntgegevens in ieder geval in een stroomversnelling gebracht. Ziekenhuizen moeten gegevens over patiënten, bedden en capaciteit delen met het LCPS (Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding). Voor de uitwisseling van patiëntgegevens tussen zorginstellingen is gekozen voor een systeem van Philips. Dat dit zo snel is gerealiseerd, heeft iedereen wel verrast. De discussie over het delen van patiëntgegevens loopt al jaren. Nu hebben we ineens een oplossing die een paar maanden geleden nog ondenkbaar was. Omdat er *shortcuts* zijn toegepast is het de vraag of dit een blijvende oplossing is. Ik hoop in ieder geval dat we van deze ervaring leren dat knopen sneller kunnen worden doorgehakt.”

We zien nu ineens hoe afhankelijk we zijn van goede zorg. Kan deze crisis het debat over de bekostiging van de zorg een duw geven in een andere richting?

“Dat denk ik wel. Ziekenhuizen worden op dit moment onder invloed van marktwerking beloond op basis van geleverde hoeveelheid maal prijs. De discussie over belonen op basis van het aantal verrichtingen loopt al een tijdje, maar die zal de komende tijd intensiever gevoerd gaan worden. Het bestaande bekostigingsmechanisme in de zorg werkt zeker in deze crisis niet. Het grootste nadeel van deze methode is dat het ziekenhuizen en specialisten er toe aanzet een bepaald aantal verrichtingen in het vizier te houden. Waarom niet belonen op basis van de gezondheid die je als ziekenhuis voor de bewoners van je regio hebt gebracht? Wat de afgelopen tijd heel duidelijk is geworden is dat ziekenhuizen niet in een isolement functioneren. We werken samen in een keten van zorgverleners met huisartsen en verpleeghuizen. Je moet de zorg veel meer op regionaal niveau organiseren, in plaats van iedere instelling afzonderlijk te financieren.” ←

Belastingdienst

*Dit is Margaret.
Registeraccountant bij
de Belastingdienst.*

*Zij is verantwoordelijk voor
toezicht bij grote ondernemingen.*

Samen met Margaret werken in een dynamische omgeving die constant verandert?
Ga naar werken.belastingdienst.nl/accountancy

Ondermijning: bezoek van een 'vriend'

Een bijzondere vriendendienst door een klant roept de vraag op of de beroepsregels scherp genoeg zijn voor de poortwachtersfunctie van de samenstellend accountant.

Ergens in Oost-Brabant staat een bedrijf dat ventilatieplafonds en verwarmingen voor veestallen verkoopt. Op een kwade dag krijgt de eigenaar bezoek van een 'vriend'. Bij diverse pinautomaten in de regio neemt de eigenaar daarna binnen één jaar meer dan zes ton aan contanten op uit zijn onderneming. Daarmee verdampt zijn pensioen en dat van zijn vrouw. Zijn accountant-administratieconsulent wijst hem erop dat door de privé-opnames de rekening-courantlimiet is overschreden. Zij verwerkt de privé-opnames transparant in de jaarrekeningen 2013 en 2014 en geeft daarbij samenstellingsverklaringen af.

De accountant vindt de opnames wel ongebruikelijk, maar neemt genoeg met de verklaring dat de klant het geld uitleent aan een 'vriend' en dat het voor deze vriend handiger is om het geld contant te ontvangen. De klant zegt toe het geld nog in 2015 terug te betalen en de rentebetalingen te regelen. Maar in oktober, november en december 2015 neemt hij nog eens € 183.835 op. Dat komt pas aan het licht nadat hij op 4 januari 2016 een einde aan zijn leven maakt. Het vermoeden bestaat dat de man werd afgeperst, zoals volgens MKB-Nederland wel vaker gebeurt. Maar de politie heeft er geen hard bewijs voor kunnen vinden.

Tuchtklacht

De pensioenloze weduwe had een seintje verwacht van de accountant en dient een klacht in bij de Accountantskamer. Volgens de tuchtrechter hoefde de accountant de weduwe vanwege de geheimhoudingsplicht niet te informeren en was er geen sprake van fraude of onwettig handelen. De accountant kende de klant als een eerlijk en integer persoon en hoefde niet te vermoeden dat de kasopnames verband konden houden met witwassen of financiering van terrorisme.

De contanten werden niet betaald aan de accountant, dus de objectieve indicator was niet van toepassing. De weduwe vindt dat deze uitspraak ondermijning faciliteert. Meer dan dit durft zij niet te zeggen, uit angst voor represailles.

Accountantskamer

Zaaknummer: 18/2011 Wtra AK

Datum uitspraak: 3 februari 2020

Oordeel: ongegrond

Maatregel: geen

Status: definitief

Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2020:7

Ik kan me haar gevoel enigszins voorstellen. Zes ton pinnen in een jaar tijd voor een - ongedocumenteerde - lening aan een 'vriend' die per se contanten wil, is ongebruikelijk. Het politieonderzoek maakt achteraf duidelijk dat de man niet gokte, geen prostituees bezocht of verslaafd was, maar het levert geen bewijs op voor fraude of onwettig handelen.

Strijd tegen ondermijning

De Belastingdienst vond de situatie wrang genoeg om kwijschelding te verlenen. Maar de tuchtrechter legt de regels strikt uit. Daardoor hoeft een accountant niets te doen als een klant in acht maanden tijd zijn pensioenvoorziening pint voor 'een vriend'.

Met deze uitleg en/of deze regels zal juist de accountant die het meest van een klant weet, de samensteller, nooit een bijdrage leveren aan de strijd tegen ondermijning; dat moet ik de weduwe nageven.

De zorgplicht van banken tegenover derden zou de tuchtrechter en de regelgever tot voorbeeld kunnen strekken. De NV NOCLAR gold vóór 2019 nog niet. Misschien kan die het verschil maken. In deze zaak valt van de tuchtrechter niets meer te verwachten. De weduwe gaat niet in hoger beroep. De accountant uiteraard ook niet. ←

Ambachtelijk werk

TEKST **BJÖRN REMMERSWAAL**
BEELD **CHRISTIAN KEIJSERS**

Familiebedrijf Meubelmakerij De Stoof is al ruim twintig jaar klant bij Stolp+KAB adviseurs en accountants. Vennoot Erwin Toet AA: "Onze grote vergadertafel is van De Stoof, evenals onze directiebureaus. Prachtig ambachtelijk werk." Stolp+KAB bedient vanuit vestigingen in Voorburg en Roelofarendsveen voornamelijk het mkb in de Randstad. Met De Stoof heeft zijn kantoor een speciale band. "Een van de dochters liep stage bij ons en werkt nu bij een big four-kantoor. En een zoon gaat het bedrijf overnemen. Dat proces begeleiden we en dat is voor accountants altijd een mooie en leerzame ervaring, zeker als je een bedrijf zo door en door kent."

Deze foto is gemaakt voordat de social distancing-maatregelen werden ingevoerd.

Melden gaat nog niet van harte

Accountants weten de weg naar het meldportaal van de FIU steeds vaker te vinden. Maar bij het meldrecord van 2019 zijn wel wat vraagtekens te plaatsen.

TEKST LEX VAN ALMELO BEELD ROB ENGELAAR / ANP FOTO

**‘De accountant
kijkt of het goed
is, niet of het
fout is.’**

We zijn dol op cijfers, dus laten we daarmee beginnen. In 2019 hebben accountants 3.444 ongebruikelijke transacties gemeld bij de FIU-Nederland. Een absoluut record, dat de komende jaren waarschijnlijk fier overeind blijft. De huidige besmetting van de economie leidt namelijk tot minder transacties en waarschijnlijk ook tot minder ongebruikelijke transacties. Het BFT verwacht minder meldingen in 2020, niet alleen vanwege corona maar ook omdat sinds oktober 2019 transacties met risicolanden niet meer per definitie hoeven te worden gemeld. Die objectieve indicator heeft tot relatief veel onverdachte, maar toch gemelde transacties geleid.

Diepterecord

Vergeleken met aanpalende beroepsgroepen melden accountants het meest. Zo deden belastingadviseurs vorig jaar 284 meldingen en (kandidaat-)notarissen 1.317. Maar als je het afzet tegen de omvang van de beroepsgroepen zakt de sector in de rangschikking: gemiddeld zestien procent van de accountants deed een melding, terwijl deze percentages bij notarissen veertig en bij de belastingadviseurs 2,3 bedragen. Bescheidenheid is ook gepast gezien het diepterecord bij het fraudemeldpunt van de Nationale Politie. Daar hebben accountants in 2019 één melding gedaan en in 2018 drie.

De fraudepanels van de oob-kantoren zien hierin het bewijs dat accountants bij wettelijke controles de directie steeds tot adequate stappen weten te bewegen in geval van materiële fraude. Maar wie controleert of dit echt zo is, vragen de accountants achter het politieke fraudemeldpunt zich af. En waarom hoeft de samenstellend accountant, die veel meer van de klant weet dan de controlerend accountant, materiële fraudes niet te melden bij de opsporingsautoriteiten? Als de beroepsgroep haar verantwoordelijkheid als poortwachter serieus neemt, zou zij de fraudemeldregels moeten aanscherpen, meent de politie. Maar of die aanscherping en extra fraudemeldingen daadwerkelijk iets zullen toevoegen aan de FIU-meldingen is nog gissen.

‘Geen kerntaak’

De Vrije Universiteit onderzocht vorig jaar de meldmotieven van banken, trustkantoren en accountants. De accountants mopperen flink over de niet-declareerbare uren die het doen van een melding kost en over de gebruikersonvriendelijkheid van het meldportaal Go-AML. De FIU-Nederland stelde in oktober vorig jaar tegen Accountant.nl dat het meldprogramma wordt versimpeld.

Uit de interviews van de VU-onderzoekers blijkt dat “respondenten een spanning tussen de compliance-functie en de commerciële belangen ervaren, waarbij commercialiteit vaak prevaleert”.

Volgens de onderzoekers is het handhavingsrisico, dat sinds de historisch hoge boete voor ING te hoog wordt geschat, de “extrinsieke motivatie” om toch te melden. De externe drijfveer wordt verder aangewakkerd door het reputatierisico van een boete.

Bevraagde accountants vinden de aandringende *compliance officer* vaak lastig en zien fraude ontdekken niet als hun plicht. “Je mindset is niet: ik ga daar op zoek naar een ongebruikelijke transactie. Dat is niet onze taak”, aldus de een. Een andere accountant is het daar roerend mee eens: “Het is alleen een poortwachtersfunctie, geen opsporingsfunctie, dus je hoeft er niet naar op zoek.” Een derde beroepsgenoot: “Bij toeval kan je er tegenaan lopen, oké dan moet je melden, maar het is absoluut geen kerntaak. De accountant kijkt of het goed is, niet of het fout is.” →

Handleiding Regelgeving Accountancy

Regelgeving voor de accountant

NBA

2020

Nu beschikbaar

Boek plus GRATIS App €77,50

App voor Android en iOS €29,99

Meer informatie en bestellen www.nba.nl/HRA2020

Als je het afzet tegen de omvang van de beroepsgroepen zakt de sector in de rangschikking.

Demotiverend blijkt het idee dat er niets met de informatie uit de meldingen gebeurt. Accountantskantoren steken onevenredig veel tijd en geld in meldingen vergeleken bij de investeringen die de overheid doet in de opsporing. Een accountant die Wwft-cursussen geeft, krijgt nogal eens de vraag: wat doen ze er dan mee? “En dan moet ik zeggen: ‘Ja niets.’ Wat mij enorm zou helpen, is dat als we iets melden (...) er ook iets mee gebeurt. Dan wil ik op z’n minst een terugkoppeling van wat ze hebben gedaan en waarom ze het niet spannend vinden. Want dan meld ik iets de volgende keer ook gewoon niet meer.”

Meer witwaszaken

De scepsis is begrijpelijk. De FIU-Nederland zette een stap vooruit toen zij enkele jaren geleden praktijkgevallen op de website begon te plaatsen waarin duidelijk werd welke gevolgen een melding van een accountant had. Er zijn de laatste twee jaar echter geen zaken bijgekomen waarin de accountant als melder wordt genoemd.

Daar staat tegenover dat rechters steeds meer witwaszaken behandelen: 1.499 zaken in 2019, een groei van bijna een kwart. BNR Nieuwsradio, dat de cijfers opvroeg, spreekt daarom van een “explosie”. Cijfers van het WODC leren dat het Openbaar Ministerie tussen 2010 en 2016 gemiddeld 1.241 zaken per jaar voor de rechter bracht. De strafrechter deed in die jaren gemiddeld 1.074 zaken per jaar af en legde in gemiddeld 834 gevallen een straf op. In 2019 volgde 997 keer een straf, een absoluut record.

Meer aandacht

Voor het BFT blijkt uit de meldcijfers een toenemende aandacht van accountants voor de naleving van de Wwft. De NBA-kringen Zeeland en Limburg hadden voor dit voorjaar bijeenkomsten over fraude op de rol staan, maar die zijn geannuleerd vanwege het coronavirus. Jammer, want het is een goede ontwikkeling dat ook in de regio meer aandacht voor fraude opkomt.

Toenemende aandacht leidt soms ook tot meer kritische observaties. Wwft-docent Arnout van Kempen schreef in maart op Accountant.nl: “We melden helemaal niet alles wat moet worden gemeld, maar dat we heel efficiënt aan de FIU doormelden wat intern wordt gemeld.” Maar wordt intern wel genoeg gemeld? Uit de cijfers die Van Kempen haalde uit transparantieverslagen en opvroeg bij de kantoren blijkt dat de big four-kantoren in 2018 gemiddeld 156 meldingen hebben gedaan bij de FIU-Nederland en BDO, Baker Tilly, Mazars, De Jong & Laan en ABAB gemiddeld twintig. Van Kempen: “Gezien de omvang van de praktijk van deze kantoren, de zeer ruime definitie van een ‘subjectieve indicator’ en mijn waarneming uit de dagelijkse accountantspraktijk, durf ik de stelling wel aan dat dit bescheiden aantallen zijn. Zeer bescheiden.” De meldingen zijn goed voor 36 procent van het totaal aantal meldingen dat de FIU-Nederland in 2018 ontving. Twee van de drie meldingen zijn dus kennelijk afkomstig van andere, kleinere kantoren.

Wegredeneren

Een maand eerder vroeg John Weerdenburg zich op Accountant.nl af: “Hebben we meldvrees, of schiet onze Wwft-kennis te kort?” Zijn antwoord: alle twee. Vooral in het mkb zou de vertrouwenspersoon zijn klant niet willen ‘verraden’ met een melding. Aan de andere kant weten accountants vaak niet waar sjoemelen overgaat in fraude. Tekortschietende kennis leidt tot twijfel en Weerdenburg is “ervan overtuigd dat een accountant alleen een melding zal doen als hij nagenoeg zeker is van zijn zaak”.

Een accountant die veel voeling heeft met het mkb zegt dat accountants in die sector “al gauw de neiging hebben om fraude weg te redeneren”, om al het gedoe te vermijden. Die indruk sluit goed aan bij de waarnemingen van het BFT. De toezichthouder heeft in 2019 van 26 grote en middelgrote accountantskantoren het risicobeleid en -management opgevraagd en beoordeeld. “Wij zijn positief over de manier waarop deze kantoren invulling hebben gegeven aan hun risicobeleid en -management”, zegt teamleider Fred Knook. “Maar deze positieve ontwikkelingen gelden niet voor alle accountants. Een significant deel van de accountantskantoren, waaronder ook veel kleine en mkb-kantoren, heeft zich nog niet aangemeld bij de FIU en daarom ook nooit een melding gedaan.”

Uit toezichtonderzoeken blijkt volgens Knook verder dat “accountants de risico’s op witwassen en terrorismefinanciering bij hun cliënten niet altijd goed inschatten dan wel niet alle ongebruikelijke transacties herkennen en deze daarom ook niet melden”.

Motivatief verhogen

De cijfers duiden op meer aandacht voor fraude en witwassen, maar suggereren ook dat er nog meer kan worden gemeld. Accountants lijken het primair te doen om beschamende boetes te vermijden en minder omdat zij zichzelf als poortwachter zien. Meer kennis en meer zicht op het vervolg van een melding kan de intrinsieke motivatie verhogen. Daar ligt zowel een taak voor de accountantssector als voor de overheid. ←

De eerste patiënten met het coronavirus werden in december 2019 in China ziek. Wat betekent de uitbraak van het virus voor de controle van de jaarrekening? Wat als de continuïteit van een onderneming opeens op het spel staat? De NBA bracht een alert uit over de impact van corona op het werk van accountants.

TEKST NBA BEELD HOLLANDSE HOOGTE / LAURENS VAN PUTTEN

Coronagebeurtenissen na balansdatum

Pas in maart 2020 werd de omvang en impact van de coronapandemie echt zichtbaar voor landen in Europa. Voor boekjaren met een rapportagedatum daarvoor zijn de gevolgen van de coronacrisis dus in principe gebeurtenissen na balansdatum, die geen invloed hebben op de rapportage. Maar veel bedrijven stellen hun jaarverslag pas iets later op; dan komt de vraag op wat de gevolgen van het virus zijn voor de continuïteit. En wat te doen met een organisatie die het boekjaar afsloot op 31 maart en gebeurtenissen die al hebben plaatsgevonden daarin moet meenemen? Denk aan afwaarderingen van activa, waardering van openstaande vorderingen, mogelijke contractbreuken en boetes, of het voldoen aan convenanten, inclusief de vereiste toelichtingen in de rapportage. Daar moet de accountant iets mee.

Verzamelen van voldoende controle-informatie

Veel werknemers in Nederland is gevraagd in ieder geval tot eind april en vaak nog daarna thuis te werken. Ook bij accountantskantoren wordt veel vanuit huis gewerkt. Daardoor kan het langer duren om relevante (controle) informatie aan te leveren bij de accountant. Ook is er nu bijna geen *face-to-face* contact tussen cliënt en accountant of leden van het controleteam. Lastig. Bovendien kan er vrijwel niet worden gereisd, dus een review ter plaatse is niet zomaar uitgevoerd. Digitaal kan er wel veel, gelukkig, zoals het delen van het controledossier, of online overleg met de cliënt of met collega's in het buitenland. Maar er zullen ook situaties zijn waarin dat niet lukt. Van accountants wordt verwacht dat zij professioneel-kritisch zijn. De coronagebeurtenissen - hoe uitzonderlijk ook - veranderen niets aan de vereisten om voldoende en geschikte (controle)informatie te verkrijgen ter onderbouwing van de controle-, samenstellings- of andere

verklaring. Vertragingen bij het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen betekenen dat de controle later dan gepland wordt afgerond. En dus dat de controleverklaring ook pas later kan worden afgegeven.

Wat moet er in de controleverklaring?

Als er onzekerheid is over de continuïteit moet de accountant kijken naar de standaarden. Veel ondernemers hebben geen uitgewerkte plannen hoe zij de crisis kunnen overleven, omdat nog niet duidelijk is hoe lang die zal duren en wat het effect op langere termijn zal zijn. Begrijpelijk dat zij dan geen uitgewerkte liquiditeitsprognose kunnen opstellen. Tegelijk ligt er een uitgebreid pakket met steunmaatregelen van het kabinet, dat in principe gezonde bedrijven moet helpen om de crisis te doorstaan. Bijvoorbeeld door uitstel van betaling, deeltijdontslag, door de staat gegarandeerde kredieten of anderszins. Toch zal in veel gevallen sprake zijn van ernstige onzekerheid over de continuïteit. Een adequate toelichting bij ernstige onzekerheid over de continuïteit als gevolg van het coronavirus, inclusief duidelijke toelichting op de onzekerheden, kan in principe leiden tot een goedkeurende verklaring. Wel moet dan een sectie continuïteit worden opgenomen in de controleverklaring. Daarvoor is in NBA Alert 42 een voorbeeldtekst opgenomen, maar het kan ook een andere tekst zijn die voldoet aan de vereisten, zoals bijvoorbeeld te vinden bij de voorbeeldteksten in de HRA over continuïteit.

Onzekerheid over continuïteit

Als er om andere redenen al onzekerheid was over de continuïteit, dan moet de accountant nagaan wat de impact hiervan is. In die situaties ligt het wel voor de hand dat ondernemingen liquiditeitsprognoses hebben, in ieder geval van de situatie voor de coronacrisis. Is die toelichting dan voldoende helder en de waardering op continuïteits-

basis acceptabel, gezien de situatie? Zo niet, dan kan mogelijk ook de waardering op continuïteitsbasis in het geding zijn.

De tijd heelt alle wonden. Naarmate de tijd vordert wordt de impact van het coronavirus op de continuïteit van ondernemingen duidelijker. De NBA verwacht dat in de komende periode in veel accountantsverklaringen een sectie continuïteit wordt opgenomen vanwege de coronacrisis. Toch zullen er situaties zijn waar dit niet gebeurt, omdat de impact van corona op de organisatie (voor zover te voorzien) en ook de financiële positie van de onderneming geen aanleiding vormt voor ernstige onzekerheid over de continuïteit. Dan moet uiteraard wel worden voldaan aan (eventuele) andere rapporteringsverplichtingen vanuit het verslaggevingsstelsel. Eventueel kan worden gekozen voor een vrijwillige toelichting in de controleverklaring. Ook zullen er situaties zijn waar waardering op basis van continuïteit niet meer toereikend is.

NBA ALERT 42: HOUVAST VOOR ACCOUNTANTS

Op 3 maart 2020 kwam de NBA voor het eerst met de NBA Alert 42 'Impact Coronavirus op accountantswerkzaamheden'. Sindsdien is deze alert regelmatig aangepast aan de ontwikkelingen. Hij bevat informatie voor zowel de controlepraktijk als de samenstelpraktijk en ook voor accountants in business en stakeholders.

De Alert is als pdf beschikbaar via nba.nl en Accountant.nl.

Verantwoordelijkheid

Dat accountants meer aandacht besteden aan de toelichting van het management in de jaarrekening vanwege onzekerheid over de continuïteit, verandert niets aan de verantwoordelijkheden van het management en van de accountant. De organisatie blijft verantwoordelijk voor een evaluatie van de impact van de coronagebeurtenissen en voor de adequate toelichting in de jaarrekening. En de accountant moet beoordelen of dat toereikend is gedaan. ←

A woman with grey hair, wearing a blue jacket and black pants, is sitting on a bright orange plastic chair. She is resting her chin on her hand and looking towards the camera with a slight smile. The background is a vast field of yellow daffodils under a soft, overcast sky. The text is overlaid in the bottom left corner of the image.

‘Hoe heftig ook, het is tegelijk heel inspirerend om problemen rondom de coronacrisis te helpen oplossen.’

ANNETTE HOUWAART

Sinds september 2019 werkt Annette Houwaart-Nonhof als adviseur voor de mkb-praktijk bij de NBA. Samen met collega Hugo van Campen geeft ze bovendien invulling aan de helpdesk van de beroepsorganisatie. Door de coronacrisis kreeg die rol een nieuwe lading. Een portret in de bollenstreek, op de oranje opvouwstoel van Accountant. “Met NBA HELPT zit ik helemaal op mijn plek.”

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Je had jarenlang een eigen praktijk samen met je echtgenoot. Waarom de overstap naar de NBA?
“Toen ik kinderen kreeg besloot ik voor mijzelf te beginnen, om werk en privé beter te combineren. Uiteindelijk hebben mijn man en ik onze kantoren in elkaar geschoven. Daarbij richtte ik me vooral op grotere opdrachten en interim management. Maar op zeker moment brak ik mijn rug en was een tijd uit de roulatie, om daarna een jaar gedetacheerd te zijn als uitvoerend bestuurder van 23 basisscholen. Toen ik terugkwam

op onze accountantspraktijk was een groot deel van mijn oorspronkelijke werk weggefallen. Ik merkte dat ik het samenstelwerk voor de lokale markt was ontgroeid. De vaktechniek heeft me altijd geboid, net als vraagstukken rondom bedrijfsvoering. De functie bij de afdeling Beroep en Maatschappij die de NBA te bieden had sloot daar mooi op aan.”

Als reactie op de coronacrisis heeft de NBA het HELPT-programma opgezet. Hoe ervaar je dat?
“Met NBA HELPT willen we leden en anderen snel en zo accuraat mogelijk informeren, om hun werk goed te kunnen doen in deze dynamische tijd. Door mijn ervaring met interim opdrachten ben ik goed bekend met crisismanagement. Je komt in een soort flow terecht, waarbij het gaat om handelen, verantwoordelijkheid nemen en veel communiceren. Hoe heftig ook, het is tegelijk heel inspirerend om problemen rondom de coronacrisis te helpen oplossen. Zo’n klus is mij op het lijf geschreven, ik voel me als een spin in het web. En het is heel fijn om intern op de afdeling te kunnen sparren, met

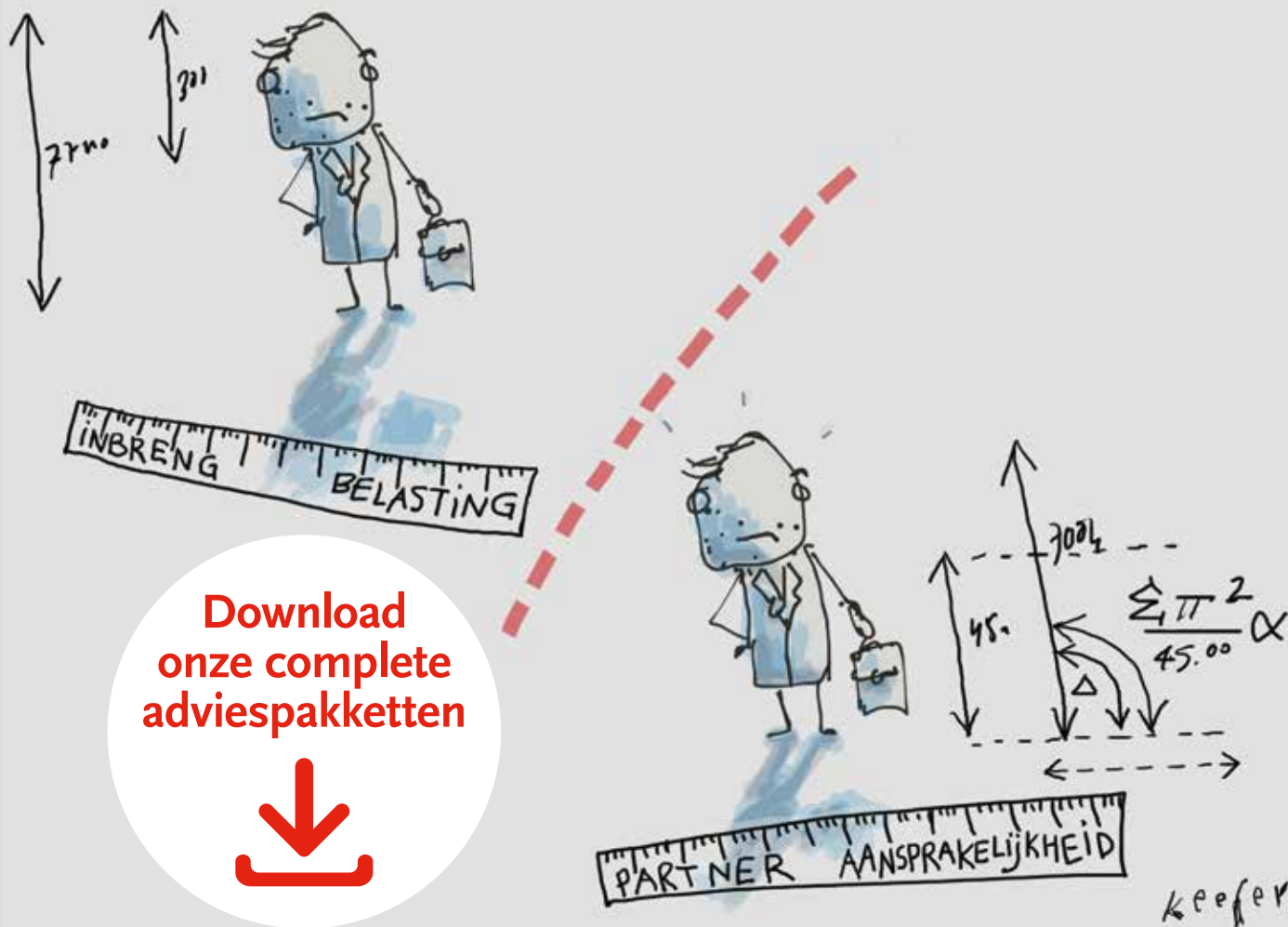
name met mijn directe collega Hugo van Campen en met de collega’s van Vaktechniek en Communicatie.”

Hoe wordt zo’n helpdeskfunctie in crisistijd gewaardeerd door de leden?
“Wij krijgen heel veel positieve energie vanuit de leden terug. Ze zijn dankbaar voor wat je doet. Er is veel waardering voor het geven van antwoorden op de vragen waarmee ze zitten. Maar ook dat je er gewoon voor ze bent. Accountants kunnen zich in deze onzekere tijd best kwetsbaar voelen. Ze zijn er om betrouwbaarheid toe te voegen aan informatie; de NBA is er om dat te borgen. Dat is in deze tijd hard nodig, maar ook uitdagend. Belangrijk is dat we open en eerlijk zijn en aangeven dat we naar beste eer en geweten mensen proberen te helpen. We doen ons best, op basis van de kennis die we op dat moment beschikbaar hebben. NBA HELPT is voorlopig nog wel even nodig. Dit is waarvoor we op aarde zijn.” ←

CV

Annette Houwaart-Nonhof liep stage bij KPMG en werkte later tijdens haar accountantsstudie bij PwC. Daarna stapte ze over naar BDO, waar ze uiteindelijk praktijkleider werd van de AA-praktijk van de vestiging Den Haag. Na het krijgen van kinderen begon ze voor zichzelf en sloot zich vervolgens aan bij het accountantskantoor van haar echtgenoot. Omdat de vaktechniek bleef trekken stapte ze in september 2019 over naar de NBA, als adviseur voor de mkb-praktijk. Annette heeft een dochter van 21 en een zoon van 18 en woont in Noordwijk.

Eenmanszaak of BV?

Download
onze complete
adviespakketten

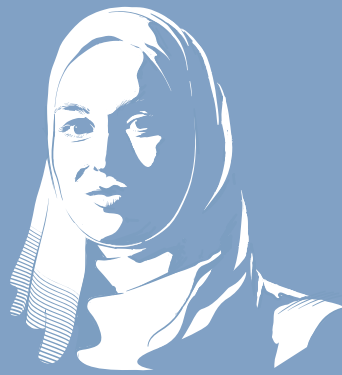
Adviseer uw klanten proactief over de juiste rechtsvormkeuze met de gratis adviespakketten van Sdu!

Ervaar zelf hoe Sdu het werk van u als adviseur ondersteunt en hoe we complexe regelgeving direct behapbaar maken met de content en oplossingen uit onze online platforms.

Powered by: Fiscaal en meer, NDFR en Taxvice

Download nu de gratis inhoudelijke hulpmiddelen via
www.taxence.nl/adviespakket

Sdu

WENDY GROOT

Woods versus Federer

Toen ik begon in de accountancy werd mij verteld *out of the box* te denken, maar vervolgens leer je als eerste de kaders van die box. Wat hebben Woods en Federer te maken met *out of the box*-denken? Misschien meer dan je verwacht.

Tiger Woods is bijna geboren met een golfclub in zijn hand. Hij won op tweejarige leeftijd zijn eerste toernooi (voor tien jaar en jonger). Op zijn derde kreeg hij training hoe om te gaan met de media, die gezien zijn talent onvermijdelijk zou komen. Op vierjarige leeftijd was Woods al hele dagen op de golfbaan. Veel specialistischer dan Woods wordt het niet. Roger Federer daarentegen beoefende in zijn jeugd bij voorkeur juist zoveel mogelijk sporten. Zijn moeder was een tennislerares, maar dacht er niet aan om haar zoon te onderwijzen; hij verzon zijn eigen slagen en pareerde geen enkele bal 'normaal'. Federer is behoorlijk minder specialistisch getraind en we kunnen allen stellen dat hij best goed terecht is gekomen.

Het boek *Rang* van David Epstein opent met een korte beschrijving van deze twee topsporters. Epstein schrijft dat we veel nadruk leggen op specialisatie en dat dit de weg naar succes zou zijn, ook buiten de sport. Federer toont dat specialisatie niet zaligmakend is en zoals blijkt uit het boek, is het bewijs hiervoor verre van anekdotisch.

What a world

Specialisatie werkt goed in een omgeving met heldere regels, repeterende patronen en accurate en snelle *feedback*, zoals bijvoorbeeld bij golf of schaken - *a kind world*. De wereld waarin wij leven is echter niet *kind*. Wij leven in een *wicked world*, niet op een schaakbord. Deze wereld is complexer, minder voorspelbaar, de regels staan niet altijd geschreven. Wie doen het dan wel goed in zo'n *wicked world*? Generalisten. Zij zijn expert in hun eigen vakgebied, maar hebben tegelijkertijd kennis van andere vakgebieden, concepten en perspectieven. Een professional in de vorm van een T. Nu zal je misschien denken dat wij accountants al voldoende aan ons hoofd hebben en dat we geen tijd hebben om naast ons eigen werk andere vakgebieden te bestuderen. Maar het loont! Epstein toont dat generalisten sneller tot betere oplossingen komen, meer impact hebben en meer verdienen. Doorgeslagen specialisatie kan daarentegen leiden tot gevaar, zoals bij de silo's die waren ontstaan in de banken voorafgaand aan de financiële crisis.

Nu kunnen we bijvoorbeeld verbreden met filosofie, psychologie of kunstgeschiedenis, maar we kunnen ook denken aan artistieke hobby's. Zo blijkt bijvoorbeeld dat een succesvolle wetenschapper, vergeleken met een 'gewone' wetenschapper, vele malen vaker actief is in muziek, toneel, dans, dichten en schrijven. Dit verschil geldt zelfs nog sterker voor Nobelprijswinnaars (ik sta best open voor een toneelclub).

Box

Accountants leven niet op een schaakbord. We zijn eerder Federer dan Woods. Natuurlijk zijn wij specialist op ons eigen vakgebied, maar we kunnen ook andere vakgebieden voor ons laten werken. Verbreding kan ons helpen buiten onze box te treden. Dus wat gaan we doen? Een cursus filosofie, een *minor* kunstgeschiedenis? Of toch maar die toneelclub? ←

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van NBA Young Profs en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.

Vaak wordt gedacht dat een oorlog een verlamme werking heeft op de maatschappij. Voor de accountancy was dat tijdens de Tweede Wereldoorlog niet in de volle breedte het geval. Een beknopte terugblik, in het kader van de 75-jarige bevrijding.

TEKST LUC QUADACKERS* BEELD SHUTTERSTOCK

De Nederlandse accountancy in de Tweede Wereldoorlog

Praktisch gezien ontstaat er door de oorlog een grote behoefte aan accountantsadvies en (niet-publieke) accountantsverklaringen. In hun boek *Hoofdstukken uit de geschiedenis van het Nederlandse accountantsberoep* spreken De Hen, Berendsen en Schoonderbeek over 'een grote stimulans voor de accountancy als bedrijf'. Ze noemen accountants bijvoorbeeld als belangrijke adviseurs voor het inrichten van een nieuwe verplichte bedrijfsindeling in industriegroepen en bedrijfsgroepen. Ook worden in 1941 diverse belastingmaatregelen doorgevoerd. Al die regelingen impliceren ook meer werkzaamheden voor accountants. De Hen c.s. spreken zelfs over een explosieve groei van de activiteiten. Om een beeld te krijgen: het aantal accountant-assistenten groeit bijvoorbeeld van 928 in 1941 tot 3.202 in 1945.

Wettelijke regeling in de ijskast

Toch ligt het wettelijk grondvesten van de accountantstitel tijdens de oorlogsjaren op zijn gat. Net nu de wettelijke regeling rondom de registeraccountant eindelijk, na vijftig jaar pogingen, van de grond lijkt te komen. In het najaar van 1938 krijgt Reder, de NivA-voorzitter op dat moment,

HOOFDSTUKKEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN HET NEDERLANDSE ACCOUNTANTSBEROEP

Dit boek uit 1995 kan worden gezien als het vervolg op het boek van Johan de Vries over de opkomst van het Nederlandse accountantsberoep tussen 1885 en 1935. 'Hoofdstukken' is geschreven door P.E. de Hen, J.G. Berendsen en J.W. Schoonderbeek. Het boek behandelt vooral de periode 1935-1970, maar belicht ook enkele relevante ontwikkelingen van iets latere datum, met name vanwege de voorbereiding en de realisering van de wettelijke regeling voor het accountantsberoep.

Uitgever: Koninklijke van Gorcum BV, 325 pagina's.

van overheidswege te horen dat een nieuw wetsvoorstel ook accountants van andere verenigingen moet toelaten. Reder besluit water bij de wijn te doen. Het ministerie van Economische Zaken, NivA en VAGA zijn het dan op hoofdlijnen eens met het voorstel. Het lot lijkt de wet eindelijk gunstig gezind! Vooruitlopend op de goede en snelle afloop richten VAGA-voorzitter Brackel en de volgende NivA-voorzitter Dijker, à deux (zij zijn de enige twee leden), op 14 april 1939 de Vereniging Nederlandsch Instituut van Registeraccountants op, en ontvangen daaropvolgend ministeriële goedkeuring. Niet wetende dat het dan nog meer dan 25 jaar zal duren voordat een wettelijke regeling werkelijk is ingevoerd.

Ondertussen is het internationaal zeer onrustig. De Tweede Wereldoorlog breekt uit en de Duitse bezetting maakt de Tweede Kamer vleugellam. Het wetsontwerp wordt niet behandeld. Het NivA gaat wel nog even aan de slag met het idee om het beroep 'te sluiten'. Dat houdt in dat alle accountants van dat moment gewoon worden opgenomen en latere toelating pas zal plaatsvinden door examens. Men vreest echter een toestroom van mensen die door de oorlog een andere beroepsuitoefening zoeken. De sluiting van het beroep verdwijnt daardoor na de zomer van 1940 van de radar.

Geen Duits model

Ook is men bang voor ontwikkelingen om het beroep op Duitse wijze in te richten (met drie groepen accountants: registeraccountants, ('tweede klasse') accountants en boekhoudkundigen). Het traineren van initiatieven om het Nederlandse beroep naar Duits voorbeeld wettelijk te organiseren komt naar verluidt op het conto van Kraayenhof. De heer Hirschfeld is tijdens de oorlog waarnemend

secretaris-generaal bij het ministerie van Economische Zaken. Hij is bevriend met Kraayenhof. Het verhaal gaat dat Kraayenhof ervoor zorgt dat de voorstellen telkens als ‘niet urgent’ worden betiteld. Dat doet hij niet alleen binnen Nederland. Blijkbaar werd ook in Duitsland ene Munchmeier, een invloedrijke Duitse *Wirtschaftsprüfer*, door Kraayenhof “zodanig bewerkt dat er vanuit Duitsland het signaal kwam dat voor het Nederlandse beroep reorganisatie niet urgent was”. Aldus voormalig NIVRA-directeur Arie De Bruyne in een interview. Zo blijft het NIVa de eigen, niet-Duitse signatuur behouden.

Wel wordt in 1942 nog een commissie ingericht die nadenkt over de toekomst van het beroep, door alle potentiële maatschappelijke herinrichting naar Duits model. Veel verder dan de oprichting komt die commissie echter niet.

Joodse bedrijven en accountants

Uiteraard ontkomen de accountants, en dus ook het NIVa, niet aan de racistische knoet van de bezetter. Een van de eerste dilemma's is de vraag of accountants ook mogen optreden als beheerder van Joodse ondernemingen, wat de bezetter graag zou zien. Het NIVa beroept zich op de primaire taak van de accountant: advies en controle. Daarin past geen beheer. Hiermee komt het NIVa aardig weg.

OPMERKELIJK

Blijkbaar zat op de eerste verdieping van het NIVa-bureau ook de verzetskrant *Trouw*, waarvan alleen NIVa-bureaudirecteur De Bruyne weet had.

In 1938 helpt vooraanstaand accountant Kraayenhof een rijke Joodse vriend, Eduard Vis, om zijn bezittingen in Zwitserland onder te brengen. Kraayenhof bezoekt hem tijdens de oorlog menigmaal. Pas jaren na de oorlog wordt bekend dat Kraayenhof bij die bezoeken geheime informatie op microfilm in zijn vulpen meesmokkelde.

Starreveld timmert voor de oorlog stevig aan de weg, onder andere met zijn *Kantoormachinegids*. Amerikaanse kantoormachinefabrikanten zijn echter niet blij met de advertenties van Europese machines in hun Amerikaanse blad. Dat betekent ongewenste concurrentie. Op een gegeven moment wordt Starreveld er zelfs van beschuldigd een Duitse spion te zijn die economische inlichtingen verzamelt voor Hitler-Duitsland.

Het beroep wordt directer geraakt door de anti-Joodse maatregelen voor docenten. Vijf Joodse docenten mogen geen les meer geven aan niet-Joodse accountancystudenten. Théodore Limperg probeert op tal van manieren hier onderuit te komen, onder andere door te stellen dat de maatregelen voor het NIVa niet gelden. Limperg is ook een uitgesproken openlijk tegenstander van de Duitse maatregelen op de universiteit in de Tweede Wereldoorlog. Hij verzet zich, namens een collectief van hoogleraren, heftig tegen het uit het ambt zetten van Joodse medewerkers en tegen de studentenzuivering.

In een nog later stadium mogen Joden geen lid meer zijn van het NIVa. Hier wordt als truc nog overwogen om het lidmaatschap om te zetten in een assistentschap. Het mag echter niet baten; 56 Joodse leden wordt gevraagd hun lidmaatschap op te zeggen. Men overweegt trouwens ook nog om uit verzet het hele instituut op te doeken. Maar daar is niemand voor: het vakbelang gaat boven de individuele belangen! Eerder voorgestelde maatregelen om het salaris van de verstoten Joden te compenseren vinden geen doorgang. Ook een Joodse accountantsorganisatie wordt als optie genoemd, tevergeefs. Vanaf 1942 zijn ze allen gedoemd.

Drieëndertig Joodse leden overlijden tijdens de oorlog, maar ook meerdere niet-Joodse leden. Na de bevrijding volgt er een zuivering, ook binnen de accountantsorganisaties. Wie was fout en wie niet? En wat is precies fout? Richtlijnen voor vrije beroepen ontbreken. Vijfendertig NIVa-leden verschijnen voor de Zuiveringsraad. Zeven leden worden uit het instituut gezet, drie geschorst en twee krijgen een berisping. Onvaderlandslievend gedrag is daarbij het criterium. ←

* Luc Quadackers is eigenaar van Margila en als onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Financieel-economische Innovatie (FAI) van de Hogeschool Utrecht.

Accountants en cfo's somber over economische vooruitzichten

Accountants en cfo's zijn door de coronacrisis somber over de economische vooruitzichten. Ze vrezen dat de wereldhandel met zo'n twintig procent terugloopt.

Dat blijkt uit de Global Economic Conditions Survey (GECS), een wereldwijde enquête van het Institute of Management Accountants en de Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), begin april gehouden onder bijna duizend accountants en cfo's.

In Europa is in het eerste kwartaal van dit jaar het vertrouwen 32 procent gedaald ten opzichte van het vierde kwartaal in 2019. De ondervraagden verwachten dat er dit jaar een wereldwijde bbp-daling van zo'n vijf procent komt en een productiedaling van tien procent. Tijdens de recessie van 2008-2009 was dat op het dieptepunt respectievelijk 2,5 en zes procent.

Deglobalisering

"Het is de sterkste daling in het vertrouwen die wij tot dusver in ons onderzoek hebben gezien en deze cijfers geven nog niet eens de volledige schaal van de wereldwijde economische krimp aan die nu aan de gang is", stelt Alain Mulder, senior director of Europe Operations bij het IMA.

Nu de kwetsbaarheid van verschillende *supply chains* is blootgelegd verwachten financiële professionals dat het langetermijneffect van de crisis zal inhouden dat internationale economische banden afnemen en meer regionaal worden. Grote vraag is of de wereldhandel samen met de wereldeconomie zal herstellen, of dat er inderdaad 'deglobalisering' zal plaatsvinden.

Staatsschulden

De aanpak van landen zoals Nederland, Denemarken en het VK, waarbij de staat een groot deel van het loon van werknemers bij getroffen bedrijven betaalt, zorgt volgens de ondervraagden voor de juiste omstandigheden om na de coronacrisis terug te keren naar 'normale' economische activiteit. Door de nasleep van deze economische schok zullen veel landen in de eurozone echter grote tekorten en schulden hebben in de publieke sector. Dus voorzien ook de accountants en cfo's een grotere kans op een nieuwe staatsschuldencrisis.

Het Global economic conditions survey report Q1, 2020 is te vinden via Accountant.nl.

'Zonder calculator geen casus

"Laat je vader nooit naar een carrière dag komen. Behalve als hij accountant is en zijn calculator meeneemt." Met die uitspraak eindigt 'Carrière dag', een aflevering uit de VPRO-jeugdserie 'De regels van Floor'.

Hoofdpersoon Floor maakt zich in de genoemde aflevering grote zorgen over de aanstaande presentatie van haar vader op de carrière dag op school. Waarom? Haar vader Jan is accountant en "niemand wil later accountant worden", aldus Floor. Met kromme tenen kijkt zij naar haar vader die met calculator in de hand thuis zijn presentatie oefent. Maar "een accountant is de held van de 21ste eeuw!", aldus vader Jan, die duidelijk goed naar Peter Bakker heeft geluisterd.

De carrière dag loopt uiteindelijk geheel anders af dan verwacht, als Jan de klas voorhoudt dat hij eigenlijk bij de politie werkt en undercover is als accountant. "Een zwaar ondergewaardeerd beroep, als je het mij vraagt", aldus Jan. Aan het einde van de aflevering is hij zelfs de ster van de dag, als hij zijn calculator inzet om een boef te vangen.

Het is overigens niet de eerste keer dat een vader die gek is op cijfers opduikt als hoofdrolspeler in een filmpje over een carrière dag op school. Onze zuiderburen maakten al eerder het hilarische filmpje 'Wat als boekhouder een droomjob was', waarbij de schoolklas de uitleg van de gastdocent over de fiscale behandeling van een bestelbus met gejuich begroet en ook de juf zichtbaar onder de indruk is van zijn rekenkunsten. Beide filmpjes zijn te vinden via Accountant.nl.

Ervaringen van Nederlandse accountants in den vreemde. Deze keer Erik Rijnbout, president van Taurus Investments Holdings in Boston.

‘The American Dream is niet voor iedereen weggelegd’

“Het internationale bedrijfsleven heeft mij altijd getrokken, maar de ambitie om over de grenzen te kijken groeide geleidelijk. Het werk op een accountantskantoor beviel mij de eerste jaren prima. Je komt bij veel bedrijven over de vloer. Bij Shell kreeg ik de mogelijkheid om voor het Shell pensioenfonds in New York aan de slag te gaan. Ik wilde altijd al naar Amerika. Nederlanders zijn ondernemend maar als je succesvol bent zit je snel tegen het plafond. Dat is geen waardeoordeel. Puur door de schaal waarop je opereert is er op zakelijk gebied in de VS meer mogelijk. Alles is er groter. Het landschap maar ook de ambities. Waar ik het meest aan moest wennen is de hiërarchische cultuur. Nederland is egalitair. We vinden het normaal om te zeggen wat we ergens van vinden. In Amerika is dat niet gebruikelijk. Het heeft met het ontslagrecht te maken. Je kan in de VS van de ene op de andere dag de laan worden uitgestuurd. Dat maakt dat mensen behoedzaam opereren.”

Scherpe tegenstellingen

“Sinds 12 maart werk ik vanuit huis, maar ik heb het drukker dan ooit. In tijden van disruptie moet je continu communiceren. We kunnen een aantal activiteiten op dit moment niet uitvoeren. Omdat je een gebouw koopt wil je het bezichtigen en met huurders praten. Dat voortraject ligt nu stil. De afgelopen weken keken we vooral naar de risico's voor onze portefeuille. Hoe gaat het met de huurontvangst? Wat doen we met verzoeken om huurverlaging? Het is te vroeg om vast te stellen wat de gevolgen zijn. April zijn we goed doorgekomen maar wat gebeurt er in mei? En in juni? Het verschil tussen werk en privé is in ieder geval kleiner geworden. In Nederland is het heel normaal dat je in het weekend niet werkt. In de VS zijn medewerkers ook buiten werktijd heel alert. Het betekent dat mensen ook in het weekend binnen vijf minuten hun mail beantwoorden.”

“Ik ben inmiddels twintig jaar weg uit Nederland. Ik kom er nog jaarlijks om familie en oude studievrienden op te zoeken, maar of ik nog zou kunnen aarden in een Nederlandse organisatie weet ik niet. Zou ik hetzelfde werk in Nederland kunnen doen? In principe wel, zolang het een internationaal bedrijf is met eenzelfde wereldwijde spreiding. Maar ik ambieer het niet. Het leven in de VS is goed. Tegelijkertijd ben ik mij heel erg bewust van de scherpe tegenstellingen. Wie in de VS een academische studie heeft afgerond begint zijn carrière in veel gevallen met een studieschuld van honderd- tot tweehonderdduizend dollar. Zelfs de gemiddelde leraar heeft al een studieschuld die kan oplopen tot tachtigduizend dollar. Mijn studie kostte duizend dollar per jaar. Daardoor heb ik hier een heel goede start gehad. Beter dan de gemiddelde Amerikaan. *The American Dream* is niet voor iedereen weggelegd.”

TIEN BEDRIJFSSECTOREN DIE PROFITEREN VAN CORONA

De coronacrisis pakt desastreus uit voor bepaalde bedrijfssectoren, zoals de entertainmentindustrie, de horeca en de transportsector. Maar er zijn ook bedrijfssectoren die harder draaien dan ooit. Een bundeling van online lijstjes met sectoren die profiteren van de crisis.

Het zal u niet verbazen dat thuiswerksoftware de eerste op dit lijstje is. Waar de meesten van ons een maand of twee geleden nog nooit van Zoom hadden gehoord, kent inmiddels nagenoeg iedereen het. Maar ook Microsoft Teams maakte medio maart al bekend binnen een week van 32 naar 44 miljoen gebruikers te zijn gegaan. Eenzelfde toename zag het bedrijf daarvoor in een periode van zes maanden. Bij het verschijnen van dit blad zullen de nieuwste cijfers inmiddels bekend zijn en sommige analisten verwachten minstens een verdubbeling van het aantal gebruikers in een maand tijd, wellicht zelfs meer.

Tweede op de lijst is e-learning. De webinars, online cursussen en *remote learning* mogelijkheden schieten als paddenstoelen uit de grond. Scholen en bedrijven maken er gretig gebruik van, maar ook beroepsorganisaties waarvan de leden educatieve verplichtingen hebben, zoals de NBA, kunnen bijna niet zonder deze technologie.

Op de derde plaats thuisvermaak: denk aan *streaming*-diensten zoals Netflix en Disney+, maar ook aan social media en

de *gaming*-industrie. Op plaats vier staat *virtual reality*; VR zag al een lichte groei in het afgelopen jaar, maar doordat iedereen aan huis gekluisterd is wordt de technologie een stuk aantrekkelijker. Daar komt bij dat het populaire gaming-platform *Steam* onlangs het langverwachte vervolg op de kaskraker *Half-Life* uitbracht, een VR-game getiteld *Alyx* die grensverleggend zou zijn in de VR-wereld en louter positieve reviews krijgt.

De farmaceutische industrie kan uiteraard niet ontbreken in dit lijstje, vanwege de zoektocht naar een vaccin en een behandelingsmethode, en staat op plaats vijf.

Op de zesde plaats technologie die het mogelijk maakt om contactloos te leven en dan niet alleen contactloos betalen, maar ook contactloos shoppen, automatische kranen en zeepdispensers, spraakherkenning, robots et cetera.

Op plek zeven de lokale logistieke sector: denk aan boodschappen thuisbezorgen, postbezorging enzovoorts. Op plaats acht: supermarkten. Bijna allemaal rapporteerden die in maart enorme verkoopcijfers vanwege hamstergedrag. Op plaats negen: de grote online aanbieders zoals Coolblue, Mediamarkt, Amazon en Marktplaats.

En op plaats tien: de sekspeeltjesindustrie rapporteerde eind maart een enorme toename in verkoopcijfers. Zoals mensen met een positieve blik immers zeggen: quarantaine is een tijd om tot jezelf te komen.

Lekker thuis werken

Dingen die de (thuis)werkdag leuker helpen maken.
Kijk voor meer info op www.accountant.nl/lekker-werken

Huispak Onesie met ambitie

Lekker hangen achter de laptop in een cool Noors huispak van Onepiece. Ook verkrijgbaar in stoere piloten- of coureurslook.

Prijs € 199.
onepiece.com

Tablet Geen laptop meer nodig

De jongste iPad Pro maakt een laptop of MacBook overbodig. Verkrijgbaar in twee formaten en nu ook te bedienen via muis of trackpad. Prijs vanaf € 899.

Apple.com

Bureau

Hoekje voor jezelf

Klaar met het delen van de keukentafel, maar niet echt ruimte voor een apart bureau? Wandbureau-meubel Esme past altijd wel in een hoekje. Prijs € 179.

Made.com

Deskbike

Fietsen in huis

Met een deskbike achter je bureau blijf je ook tijdens de ophokplicht in beweging. Verkrijgbaar in een reeks kleuren, waaronder NBA-oranje. Prijs € 319.

kaptino.nl

VANTHUL, ONDERNEMENDE ADVISEURS KLAAR VOOR DE TOEKOMST!

Vader Gerard en zoons Gerd en Bob van 't Hul vertellen over hoe hun gezamenlijk liefde voor accountancy, consultancy en ondernemerschap samenkomen. Hun drive, kennis uit het traject met Rob Nixon (The Perfect Firm) en het gebruik van het Management KompasSysteem®, geven het kantoor de voorsprong en de boost waar zij als adviseurs naar op zoek waren.

Het kantoor bestaat uit compact team van accountants en adviseurs met passie voor ondernemerschap. Gerard: "Aandacht voor de klant en meerwaarde bieden, is zij aan zij met de mouwen opgestroopt mét klanten bezig zijn. Zeker nu tijdens de corona crisis."

FINANCIËLE VRIJHEID

"Wij hebben met ons kantoor de focus gelegd op het begeleiden van ondernemers naar financiële vrijheid", geeft Gerd aan. VANTHUL helpt haar klanten op drie niveaus namelijk: financiële zekerheid, ondernemingsgroei en financiële vrijheid. De focus ligt hiermee op de

behoefte van de ondernemer. Uitgerekend tijdens de "corona crisis" past deze aanpak goed. Het vergt een brede en ondernemende kijk op zaken.

HET LEVEN POSITIEF VERANDEREN

"Onze missie is om het leven van onze relaties positief te veranderen. Niet alleen de cijfers! Als we ondernemers helpen om een goed bedrijf op te bouwen, dan verbeteren we daarmee de kwaliteit van hun leven en dat van hun gezinnen. Meer vrijheid, meer winst en een betere balans tussen zakelijk en privé, zowel in tijd als in geld." Aldus Bob.

KANTOOR VISIE

Jaren geleden heeft het kantoor al een aantal belangrijke strategische keuzes gemaakt. De visie is pan klaar. "Waar veel kantoren nu nog bezig zijn met het inrichten van "boekhoudstraten" en nog steeds druk zijn met jaarrekeningen en aangiftes, hebben wij het roer ruim 5 jaar geleden al omgegooid" zegt Gerard. "Onze visie is voorop te lopen in de branche", zo zegt hij. "En om dit te kunnen, hebben we als relatief compact kantoor fors geïnvesteerd. Het mooie hiervan is dat je aan het ondernemen bent, zoals ook onze klanten ambitieus en innovatief zijn", vult Gerd aan.

ONDERNEMERSCHAP EN KEUZES

Met deze visie en ambitie heeft het kantoor de volgende keuzes gemaakt:

Outsourcing

VANTHUL analyseert regelmatig met klanten hoe processen geoptimaliseerd kunnen worden. En ook naar hoe werkzaamheden en processen efficiënter kunnen worden ingericht. Dit werpt ook een andere blik op de eigen organisatie. Outsourcing van secretariële en administratieve dienstverlening is daar een uitkomst van.

“Als je de klant wilt adviseren, zul je zelf ook ondernemerschap moeten laten zien. En wij zijn er klaar voor, klaar voor een toekomst met meer klantwaarde”

Specialisatie

“Wij zijn gespecialiseerd in de installatiebranche. Dit levert ons expertise en specifieke branche kennis op. Door het gebruik van MKS.Tools zijn wij snel in staat om met een quickscan het verbeter potentieel bloot te leggen. En wij kunnen de cijfers van klanten vergelijken met de 20% best scorende bedrijven in de branche”, zegt Gerd.

“Uiteraard bedienen wij ook andere MKB bedrijven. Wij hebben daarbij de focus gelegd op familiebedrijven. De dynamiek, de uitdagingen en de vraagstukken die bij deze bedrijven spelen, passen goed bij de aanpak van ons kantoor. Klanten voelen die betrokkenheid en herkennen zich hierin. Wij zijn tenslotte zelf ook een echt familiebedrijf”, aldus Gerard.

Investeren in kennis en tools

VANTHUL heeft de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in opleidingen, tools en marketing. Het kantoor heeft als één van de weinige in Nederland deelgenomen aan een internationale “boardroom” groep van ondernemende accountantskantoren, onder leiding van Rob Nixon (auteur van The Perfect Firm). “Deze ervaring heeft ons een enorme commerciële boost gege-

ven. Wij zijn mede hierdoor in staat om extra toegevoegde klantwaarde te leveren”, aldus Gerd. Ook heeft VANTHUL als één van de eerste kantoren gekozen voor de advies methodiek “Management Kompas-Systeem®” met bijbehorende tools. Gerard: “Hiermee doorgronden wij veel sneller de uitdagingen van klanten en kunnen we dit direct vertalen naar stuurinformatie en de business van alledag”.

Nieuwe producten & diensten

De adviseurs van VANTHUL hebben de laatste jaren een schat aan extra kennis en ervaring opgedaan. Dit stelt hen in staat om snel en flexibel ook in deze crisistijd nieuwe producten en diensten te ontwikkelen zoals:

- Diverse quickscans (snel inzicht en actie);
- Een speciale “strategiekaart” voor de installatiebranche;
- Verzorging van maandelijkse webinars (o.a. nu over kasstroom optimalisatie);
- Mastermind groepen (samen met ondernemers uit de branche werken aan uitdagingen).

“Als je de klant wilt adviseren, zul je zelf ook ondernemerschap moeten laten zien. En wij zijn er klaar voor, klaar voor een toekomst met meer klantwaarde”, zo sluiten vader en zoons af.”

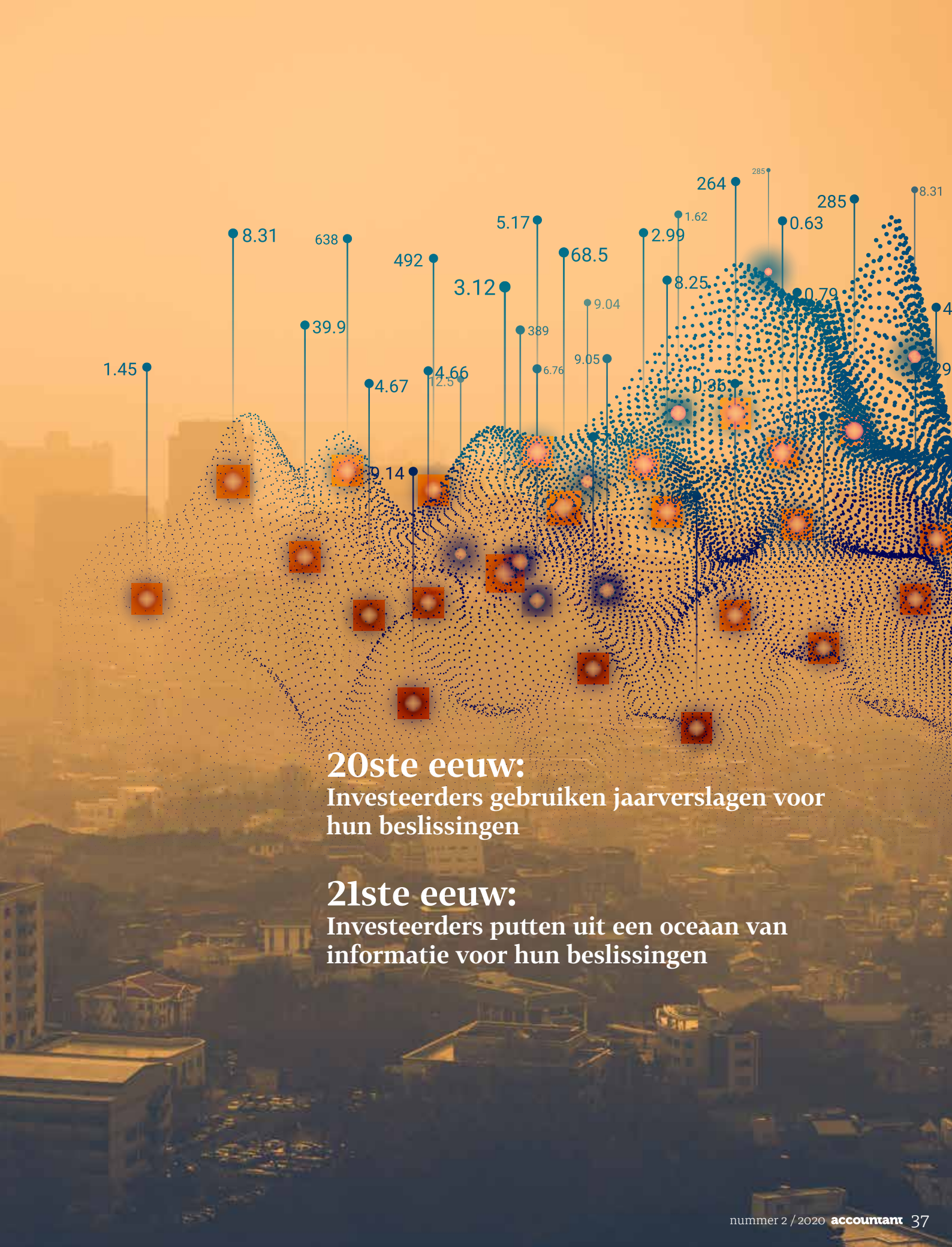
Wil je meer weten over VANTHUL en hoe zij werken met MKS®? Kijk dan eens op www.mks.tools of lees <https://vanthul.nl/accountancy/bedrijfs groei/>

Verslaggeving in een oceaan aan data

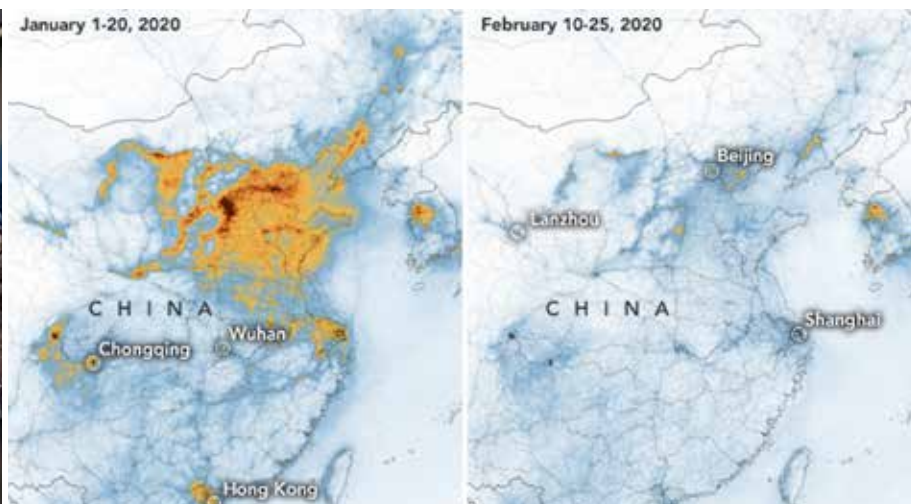
Het kapitalisme moet grondig worden verbouwd en door digitale technologie verzuipen we in informatie. Wat betekenen die twee ontwikkelingen voor verslaggeving? Tijd voor een complete *reboot*.

TEKST NART WIELAARD BEELD SHUTTERSTOCK

20ste eeuw:
Investeerders gebruiken jaarverslagen voor
hun beslissingen

21ste eeuw:
Investeerders putten uit een oceaan van
informatie voor hun beslissingen

Februari 2020: het coronavirus verlamt de economie, de beurs gaat dag na dag met vele procenten tegelijk onderuit. Uit een analyse in de Financial Times blijkt dat experts een intrigerende reeks van databronnen inzetten om inzicht te krijgen in de economische gevolgen van het virus. Ze gebruiken onder meer gps-data van maaltijdbezorgers en de ontwikkeling van smogniveaus, om in kaart te brengen hoe de economische activiteit zich ontwikkelt. De alomtegenwoordigheid van digitale technologie maakt alles meetbaar. Niet alleen bij het monitoren van het coronavirus, maar ook in breder verband.

Topman Larry Fink van Black Rock laat al enkele jaren consequent aan het begin van alweer een nieuw jaar weten dat duurzaamheid echt belangrijk wordt in de beleggingen van de financiële reus. Wie er met een optimistische blik naar kijkt ziet dan hoe het aloude mantra *Money makes the world go round* een nieuwe lading krijgt: de financiële prikkel van beleggers kan echte verandering in het bedrijfsleven gaan afdwingen. De consequentie van zo'n omwenteling is dat zowel bedrijven als overheden moeten gaan sturen op andere zaken. Ze moeten een multi-stakeholder visie hanteren en daartoe de juiste informatie verstrekken om op te gaan sturen. Daarmee is het onvermijdelijk dat ook het denken over informatievoorziening - zowel intern als extern - verandert.

Overvloed aan informatie

Naast die 'heruitvinding' van het kapitalisme speelt er nog een andere fundamentele verandering: de overvloed aan informatie als gevolg van digitalisering. Professionele investeerders of andere partijen gebruiken een rijkdom aan openbaar beschikbare informatie voor hun beslissingen. Variërend van satellietbeelden om graanoogsten in Rusland te voorspellen, de bezettingsgraad van een parkeerplaats van een retailer tot het sentiment op een klachtenforum of de smogniveaus in een stad (die een indicator vormen voor de groei van industriële productie).

You can't unscramble eggs en onderzoeker/adviseur Jyoti Banerjee vat die nieuwe realiteit in zijn paper handzaam samen door te spreken van *the tap and the lake*. In de twintigste eeuw zaten bedrijven met de tap - de kraan - zelf aan de knoppen over welke informatie ze wanneer verschaften aan de markt en die informatiestroom ging één richting op. In de zestiende eeuw wordt het lake - het meer - dominant en is de tap maar één van de bronnen van dat meer.

Olivier Boutellis-Taft, ceo van Accountancy Europe en prominent voorvechter van verandering in reporting, ziet desgevraagd de democratisering van informatiestromen ook. Maar hij vindt de naam *lake* wat ongelukkig gekozen. "Ten eerste moeten we ons realiseren dat *the tap and the lake* geen theoretisch model is, maar een dagelijkse realiteit. Ten tweede dat *the lake* eerder een oceaan is. Diep, onstuimig, verraderlijk en haast eindeloos groot. De tap heeft overigens nog steeds een waardevolle functie omdat die informatiestroom in elk geval een stabiele, betrouwbare factor is voor informatiegebruikers. Maar de tap heeft wel zijn monopolie verloren in de afgelopen decennia."

De *million-dollar-question* is: wat betekent dat voor hoe we omgaan met verslaggeving? Wie door de oogbollen naar de ontwikkelingen kijkt, kan niet anders dan concluderen dat er een radicale verbouwing nodig is. Eind 2019 kondigde Hans Hoogervorst een *major revamp* aan, in zijn rol als voorzitter van de International Accounting Standards Board. Dat klinkt veelbelovend, maar gaat alleen maar over zaken als onder meer het aanscherpen van winst-

Kunnen bedrijven wel bedenken wat de beste rapportage is, of moeten we dat vooral overlaten aan de gebruiker zelf?

begripen. Belangrijke onderwerpen, maar bepaald geen radicale verandering.

Hoe zou die er wel uit kunnen zien? In 2015 introduceerde Accountancy Europe (voorheen FEE) het Core & More-concept, om beter in te spelen op de groeiende behoefte aan niet-financiële informatie én tegelijkertijd iets te doen aan de overvloed aan informatie. Een geïntegreerde rapportage zou dan een *core* stuk moeten bevatten met de *highlights* voor een brede groep en daarnaast diverse *more* componenten met voor specifieke groepen gebruikers. Het rapport gaat ook in op de rol die technologie in zo'n concept zou kunnen spelen.

Nieuwsvoorziening

Een andere denkrichting bouwt voort op hoe nieuwsvoorziening werkt. De Financial Times verwees al eens naar wat mediamagnaat Rupert Murdoch zegt over nieuws en hoe dat zich vertaalt naar de wereld van reporting. *'Readers do not want to be fed the news by a godlike figure in the shape of an editor. Substitute companies for editors and investors for readers, and you get the general idea.'*

Die analogie roept een belangrijke vraag op: kunnen bedrijven (en/of hun accountants en adviseurs) wel bedenken wat de beste rapportage is, of moeten we dat vooral overlaten aan de gebruiker zelf? Dat laatste zou betekenen dat we juist niet gaan proberen de perfecte verslaggeving te ontwerpen, maar meer uitgaan van het verstrekken van toegang tot data waar de gebruiker dan zelf mee aan de slag gaat. Precies die gedachte is een van de uitgangspunten van een recent rapport van het *Institute of Chartered Accountants in England and Wales* (ICAEW) onder de noemer *Raw Data*. Volgens de opstellers slaat dit concept twee vliegen in een klap: (1) je geeft de gebruiker vrijheid om naar eigen inzicht informatie toe te passen en (2) je voorkomt een *overload* aan informatie die ontstaat als je alle behoeften wilt bevredigen. De opstellers van het rapport zien wel nadelen, zoals het wegvallen van de belangrijke rol die *management's judgment* heeft bij het interpreteren van data om deze voor de gebruiker begrijpelijk te maken.

Nog weer een andere denkrichting sluit direct aan op het voorgaande: we moeten *corporate reporting* meer inrichten als een platform (zoals kort beschreven in het genoemde paper van Banerjee), in plaats van te denken vanuit de stramien van rapporten en de bijbehorende kaders van wet- en regelgeving.

IJzeren vuist

Het zijn denkrichtingen die nog ver afstaan van de huidige praktijk. De vraag komt dan ook op wie de revolutie in verslaggeving kan doen ontvlammen. Het ligt voor de hand

Beleggers kunnen met ijzeren vuist afdwingen dat ondernemingen hen informatie verstrekken die goed aansluit op hun wensen.

dat beleggers dat gaan doen. Zij kunnen met ijzeren vuist afdwingen dat ondernemingen hen informatie verstrekken die goed aansluit op hun wensen. Immers, beleggers kunnen ondernemingen die niet op hun wensen ingaan voortaan links laten liggen en dat zet zulke ondernemingen op de kapitaalmarkt op achterstand.

Dat effect is natuurlijk alleen merkbaar als grote partijen zich roeren en dus is het hoopgevend dat een moloch als *Black Rock* zich duidelijk uitlaat. Daarom is het ook belangrijk te weten hoe er in die kringen wordt gedacht over een *reboot*. Het CFA institute - een club van investment professionals - schreef in 2016 een uitgebreid rapport over het *financial information landscape*. Opvallend is dat de opstellers vooral vanuit de technologie denken. Om de voordelen van deze technologie op het vlak van reporting te benutten, is het noodzakelijk om meer vanuit data te denken dan vanuit frameworks en standaarden voor verslaggeving: *"Companies need to structure data early in the reporting process and start thinking of structured data as a form of communication, not merely as a form of delivery."* De opstellers van het rapport denken dat regelgevers daar een flinke stimulans kunnen bieden: *"Regulators need to improve access to and searchability of information within the regulator's primary source documents. This step would serve to increase the use and the integrity of primary source information."*

Intussen lijkt de *reporting community* minder te redeneren vanuit de technologische mogelijkheden, maar vooral vanuit de bestaande *frameworks* en het oplossen van wat wel de 'alfabetsoep' wordt genoemd: een potpourri aan initiatieven om normen en standaarden over onder meer duurzaamheidsinformatie te verstrekken. In een analyse van het FD blijkt dat het gaat om meer dan tweehonderd initiatieven wereldwijd.

Er is, kortom, een behoorlijke kloof tussen investeerders en de reporting community. Investeerders redeneren vanuit data. De reporting professionals vanuit (harmonisering van) frameworks. De ICAEW vraagt zich in een rapport dan ook hardop af of we het slome tempo in het aanpassen van verslaggeving moeten accepteren, terwijl investeerders gewoon stug door gaan. Of dat we echt de handen ineen moeten slaan voor verandering. Het is een retorische vraag in het rapport. Zeker in coronatijd. ←

Opleidingen

NBA

Als accountant heeft u zeker ook in deze crisis een uiterst belangrijke rol te vervullen. De gevolgen zullen immers nog lange tijd een immense impact hebben op onze samenleving. Om u te helpen uw rol zo goed mogelijk in te vullen, zijn wij bij NBA Opleidingen hard aan het werk effectieve en actuele producten en diensten te ontwikkelen. Praktisch en 'kort op de bal': in deze tijd kan het in de ochtend een heel andere wereld zijn dan in de avond.

Nederland rekt op zijn accountants.

U vindt ons actuele cursusaanbod op nbaopleidingen.nl/actueel

Bekijk de cursussen over: **liquiditeit (Cash is King), scenariodenken, duurzaamheid, fiscaliteit, change management, fraudedetectie, externe verslaggeving, IT-risico's.**

Heeft u vragen? Wij helpen u graag.

U kunt ons bereiken per telefoon: 020 301 03 30 of per mail: opleidingen@nba.nl

BEËDIGD

Elke paar weken (nu even niet) organiseert de NBA een bijeenkomst voor nieuw geslaagde accountants en hun aanhang. Met diploma en beëdigd gaan zij na afloop weer naar huis.

Op 28 februari 2020 mocht de NBA 20 geslaagden ontvangen:

Prawish Abdoelrahim, Anouk Arends, Rick Balk, Pierre Bongers, Wouter Classens, Rick Evers, Pardis Faiz, Chris Gal, Elsbeth Habets, Corné Jonker, Winnie Kha, Maarten Kruiger, Slavisa Milojevic, Stef Peeters, Matthijs Ramerman, Roel Segers, Dennis van Velp, Edwin Wolsink, Britt van der Zanden en Gabriel Zettechelme

Op 6 maart 2020 mocht de NBA 28 geslaagden ontvangen:

Karim Belabar, Shiva Bhageloe Panday, Kevin Bor, Rick Bruls, Tanja Buijs, Chris van Dijk, Bruno Fernandes Januario, Rishi Gahar, Mohamed Ghalit, Mylène Goei, Rogier Graafstal, Lars van Griensven, Kim van der Horst, Carlijn Kip, Hendrik Jan Land, Elke van Lankveld, Lise-Lou Lolkes-de Beer, Kim aan de Meulen, Robert van Oeveren, Jordan Prickarts, Frank Remij, Idrissa Samb, Karn Shah, Maarten Smith, Ralf Tillie, Donna Turk, Nicole Verberne, Erik Willemen

360° klantbeeld met CRM

OOK IN DE NIEUWE REALITEIT

RADAR
software®

Tijden veranderen

Soms sneller dan we voor mogelijk houden.
De nieuwe realiteit is volgende week weer anders.
Juist nu is het essentieel om overzicht te houden.
Of je nu op kantoor zit of thuis, één ding is zeker.
Altijd en overal 360° klantbeeld met RADAR CRM.

- Eenvoudig kunnen samenwerken
- Snel de juiste hulp kunnen bieden
- Klantsegmentatie
- Digitaal versturen zonder printer
- Alle gegevens veilig opgeslagen

Wil je meer weten over de CRM applicatie van RADAR,
kijk op onze website www.radarsoftware.nl of bel 070 381 57 04

RADAR
software®
radarsoftware.nl

Be smart!

TEKST BJÖRN REMMERSWAAL

INNOVATIE IN DE PRAKTIJK. DIT KEER: JOINSON & SPICE IN AMSTERDAM.

Veel kantoren denken vanuit softwarepakketten. Wij denken vanuit onze eigen automatisering", zegt Louis van Garderen RA van het accountantskantoor Joinson & Spice, een kantoor dat al zeven jaar met twaalf werknemers voornamelijk actief is in de techsector. "Bij ons werken mensen die met tech opstaan en naar bed gaan."

Joinson & Spice maakt zijn eigen software, waarmee onder meer alle data van klanten geautomatiseerd kan worden verwerkt, automatisch steekproeven kunnen worden getrokken en cliënten via de systemen meteen

weten wanneer ze bepaalde documenten moeten uploaden. "We hebben alles helemaal zelf gemaakt. We hebben wel klanten die bijvoorbeeld software van Exact gebruiken, maar wij zetten daar dan onze api op in, zodat we die data kunnen manipuleren en onze cliënten zo nog meer en betere diensten kunnen leveren."

Vanwege de karakteristieken van de techwereld en de wijze waarop veel ondernemingen worden gefinancierd, is Joinson & Spice altijd veel bezig met continuïteit. Dat is nu vanwege de coronacrisis relevanter dan ooit.

"We merken dat zeker, er komen veel vragen bij ons binnen. We zien ook dat veel bestuurders van jonge ondernemingen nog niet zo goed weten wat ze wel en niet mogen doen als bestuurder, wanneer een onderneming door een moeilijke tijd heen gaat. Momenteel zien we het als een van onze taken om ondernemingen daarover goed te informeren." ←

Een aansprekend dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmaApp. De app helpt accountants een juiste morele afweging te maken bij kwesties met tegenstrijdige belangen. Beschikbaar via Google Play Store (Android) en Apple App Store (iPhone). Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA: MEELIFTEN

Een klant van uw mkb-kantoor heeft weinig financiële buffers na een recente echtscheiding. Hij wil gebruikmaken van het noodpakket van het kabinet en vraagt u naar de mogelijkheden om het omzetverlies zo weer te geven dat hij voor de NOW (Noodmaatregel overbrugging werkbehoud) in aanmerking komt.

U heeft zelf nog een behoorlijk bedrag van hem te vorderen. Kijkend naar de omzetcijfers in zijn administratie kwalificeert hij nog niet voor de NOW-regeling. Als u hem dat vertelt, herinnert hij u aan de openstaande facturen en de onzekere toekomst. Wat doet u?

1 Ik werk hier niet aan mee.

2 Ik kijk wat er mogelijk is maar ga niet voor het maximale.

3 Ik vraag hem nog eens te bellen als hij wel aan de voorwaarden voldoet.

4 Anders, namelijk...

Het grootste deel van de deelnemers aan dit dilemma koos voor optie 1 (42 procent), 34 procent koos voor optie 3. "Eerst (deels) betalen en dan advies geven", werd gesteld. "We zijn geen stichting" en ook "Druk uitoefenen door melding te maken van mogelijk niet voldoen van openstaande facturen is niet acceptabel, dus niet meewerken". Negentien procent koos voor optie 2. "Afscheid nemen van de cliënt en invordering opschroeven, zo ver dat beslag volgt", was ook een suggestie. Maar een ander gunde hem graag nog een maandje respijt. ←

DE THUIS- WERKPLEK

Het glanzende glazen kantoor, met parkeergarage vol Tesla's, met grommende koffiemachines, riante vergaderzalen, indrukwekkende ontvangstruimtes en fijne collega's, is opeens ingeruild voor de thuiswerkplek. Wellicht een keurig bureau in een eigen werkkamer, van alle gemakken voorzien. Maar mogelijk ook slechts een hoekje van de keukentafel, te midden van jengelende kinderen en een eveneens 'opgehoekte' levenspartner.

Nederland zit sinds medio maart in een 'intelligente lockdown' en de communicatie met opdrachtgevers, relaties en collega's verloopt anders. We praten via schermpjes met elkaar, dankzij hulpmiddelen als Skype, Zoom of MS Teams.

Ook voor accountants is werken op afstand nu het devies. PwC onderstreepte haar onverminderde inzet met een paginagrote advertentie in het FD, 'Wij blijven houvast geven', inclusief aanbod voor een kosteloze eerstehulplijn. Het beeld: een indrukwekkende collage van thuiswerkers, gezien vanaf de webcam. Een beeld dat Nederland nu overal ervaart. We werken thuis. Hoe zitten accountants erbij? De thuiswerkplek in beeld.

Marjan Heemskerk (Happy Financial)

Martijn Heemskerk (zelfstandig)

Gilbert van Manen (EY)

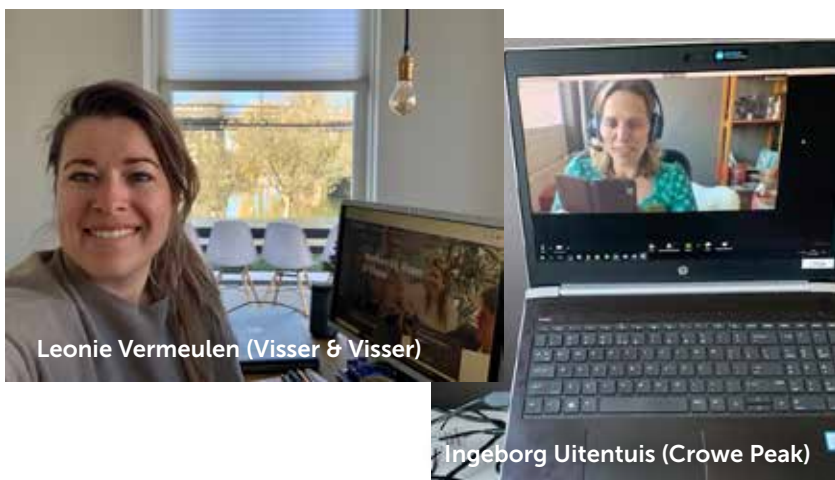
Marianne van Kimmenade (NBA)

JanJaap Boontjes (NBA)

Jochem Niemantsverdriet (Visser & Visser)

Leonie Vermeulen (Visser & Visser)

Ingeborg Uitentuis (Crowe Peak)

ESSAY

Karakter, of hoe je van de nood een deugd maakt

Een beroepsgroep die in coronatijden overtuigend laat zien dat zij deugt in haar handelwijze, staat er sterker voor dan eerst.

TEKST MARGREETH KLOPPENBURG

BEELD GLEBSSTOCK/SHUTTERSTOCK EN MICHEL TER WOLBEEK

Dit vraagt om een krachtige, integer optredende beroepsgroep die in moeilijke discussies de goede keuzes weet te maken.

MARGREETH KLOPPENBURG (1968) werkt als adviseur/facilitator/spreker aan professionalisering. Zij is auteur van *Artikel 5, de beroepseer van de accountant* (2017) en schrijft regelmatig artikelen, columns en opinies. Margreeth is betrokken bij accountancy-opleidingen in zowel het hbo als universitair onderwijs en doet onderzoek naar hoe professionals goed werk leveren in de dagelijkse beroepspraktijk.

In het beroemde boek *Karakter* van Ferdinand Bordewijk leven we mee met Jacob Willem Katadreuwe, de onwettige zoon van deurwaarder Dreverhaven. Jacob Willem groeit op bij zijn moeder, in diepe armoede waaraan hij zich uiteindelijk met bewonderingswaardig veel doorzettingsvermogen weet te onttrekken. Vader Dreverhaven bemoeit zich op afstand met de opvoeding, door zijn zoon meerdere malen de poot ongelofelijk dwars te zetten. Zo laat hij hem moedwillig failliet gaan en voorkomt hij dat zijn zoon als jurist aan het werk kan. Dit alles om hem te dwingen karakter te tonen. Jacob Willem wordt uiteindelijk een geslaagd jurist.

Het boek eindigt er mee dat de zoon zijn vader is ontgroeid. Hij ziet in dat zijn moeder naast een trotse, ook een genereuze vrouw is. De alimentatie die zij wel degelijk ontving van zijn vader gaf ze niet uit, maar deed ze jarenlang in een spaarpotje speciaal voor hem. En hij komt tot het inzicht - dat is de sleutelscene in het boek - dat zelfs zijn vader hem heeft willen helpen, weliswaar op hardvochtige wijze, in zijn proces van zelfvorming. De roman *Karakter* wordt in de literatuurwetenschap gezien als een *Bildungsroman*, waarin de karakterontwikkeling van de hoofdpersoon centraal staat. Een karakter dat wordt gevormd door het geheel aan 'krassen op de ziel'.

Natuurlijk is de coronacrisis niet een op een te vergelijken met de sabotage-acties van vader Dreverhaven in de roman, hoewel er genoeg complotdenkers zijn die denken dat moeder natuur ons moedwillig zand in de raderen strooit. Maar de ontstane situatie daagt de accountancysector wel degelijk uit om karakter te tonen. Voor de getroffen ondernemers, de eigen medewerkers en ook breder in de samenleving; denk aan alle regelingen rond

arbeidstijdverkorting en het morele appel van minister Hoekstra om geen misbruik te maken van de ruim geformuleerde voorwaarden. Wat gaat u doen als u ziet dat er gebruik wordt gemaakt van een regeling door zzp'ers of ondernemers die genoeg vet op de botten hebben? Dit type kwesties vraagt om een krachtige, integer optredende beroepsgroep die in moeilijke discussies de goede keuzes weet te maken. Die kan meedenken in een nieuwe en ongekende realiteit, waar geen protocollen, procedures, richtlijnen of kaders precies op berekend waren.

Verschillen in toon en timing

Vanuit datzelfde vak en bijbehorende gedragscodes zijn er in de praktijk al flinke verschillen waar te nemen in de handelwijzen van accountants, qua toon en timing. Een algemeen directeur van meerdere ondernemingen vertelde hoe hij moest kiezen voor een andere, meer arbeidsintensieve manier van controle, ook uit veiligheid voor de accountant. Waarop de accountant meteen duidelijk maakte dat er dan sprake zou zijn van flinke meerkosten op zijn factuur. De ondernemer, die zijn kwaadheid niet kon verbergen, zag in de reactie van deze accountant het gedrag van een elitegroep die in tijden van crisis koste wat kost op starre wijze vasthoudt aan oude reflexen.

Aan de andere kant lezen we op Accountant.nl een voorbeeld van een accountant die inzag dat nu druk zetten op klanten om te betalen, of extra tijd direct doorberekenen, slecht rijmt met de situatie waarin het merendeel van de bedrijven in Nederland zich bevindt. Hij richtte zich dan ook vanuit zorgplicht en ethische plicht eerst en vooral op het helpen van de ondernemer. De exacte afrekening schoof hij voorlopig naar achteren. Wellicht ook in de wetenschap dat als de onderneming het niet redt, er helemaal geen klant meer over is om voor te werken.

Deze laatste accountant, zouden we kunnen zeggen, maakt met zijn wijze beslissing van de nood een deugd. Waarbij Bordewijk - niet gespeend van realiteitszin - zou opmerken, zoals hij deed bij het verschijnen van zijn roman in 1938, dat “de overdrijving van de deugd, net als ondeugd, uiteindelijk voert naar de ondergang”.

Doorzettingsvermogen of wijsheid staat niet in de VGBA. Daar lezen we wel over professionele beginselen die horen bij het vak van accountant. Net zomin treffen we deugden als inventiviteit, empathisch vermogen, verdraagzaamheid of geduld aan in de HRA of de COS. Daar staan concrete, praktische richtlijnen. De eed bevestigt vooral de bestaande verbintenis met de fundamentele beginselen en formuleert hoe de accountant ‘dient te handelen’ en hoe hij zich heeft te ‘houden aan de wetten en regelgeving die op het beroep van toepassing zijn’.

Ethiek van de deugden

Allemaal belangrijk, maar warm worden we er niet van. Misschien schiet de beroepsethiek, opgeteld in termen van gedragscodes, richtlijnen en een eed, hier ook simpelweg te kort en is het sowieso in tijden van crisis (en daarna) goed om meer helpend te kijken naar de additionele waarde van de deugden. Omdat de deugden richting geven in een meer optimistische, medemenselijke handelwijze en de mogelijkheid bieden te streven naar het goede midden.

Aristoteles kunnen we beschouwen als de grondlegger van de ethiek van de deugden. Deze vorm van ethiek kijkt verder dan sec de effecten van het handelen op de ander. De deugdenethiek kijkt ook naar de bijdrage die het handelen heeft op de vorming van het eigen karakter. Aristoteles onderscheidde daartoe twee type deugden: intellectuele deugden, relevant als je bijvoorbeeld denkt aan kennis van je vak hebben en praktische wijsheid ontwikkelen, en daarnaast karakter of ethische deugden waarvan hij er vier centraal stelde: moed, voorzichtigheid, rechtvaardigheid en zelfbeheersing.

In de ethische visie van Aristoteles is de deugd opgevat als ‘de voortreffelijkheid van karakter’ (de vertaling van het Latijnse *virtus* en nog steeds te herkennen in het Engelse *virtue*);

te ontwikkelen door scholing, omgeving, ervaring en reflectie. Werken aan deugden past dan ook goed bij het adagium ‘een leven lang leren’ en ‘motivatie van binnenuit’: je schaaft immers je leven lang aan je karakter en verzamelt gaandeweg steeds meer ‘krassen op je ziel’. De kunst is daarbij een houding te kiezen die het midden weet tussen die van ‘doorslaan’ (meteen extra uren vergoed willen zien) en tekortschieten (het eigen kantoor en de medewerkers veronachtzamen).

Iemand die in moeilijke situaties het juiste karakter toont en het gebalanceerde midden weet te vinden, zoals Jacob Willem met zijn doorzettingsvermogen of de accountant met compassie en geduld, heeft door die ervaring een sterkere (professionele) persoonlijkheid dan daarvoor. En als we dat extrapoleren: een beroepsgroep die in coronatijden overtuigend laat zien dat zij deugt in haar handelwijze, staat er sterker voor dan eerst.

Voorbeeldgedrag

Toon als beroep en als individueel beroepsbeoefenaar dan ook juist nu moreel voorbeeldgedrag en breng onder woorden dat er - naast vakinhoudelijke afwegingen - ook morele afwegingen worden gemaakt. Zoek actief supervisie bij collega's, ook buiten het eigen kantoor, om na te gaan of de handelwijze in deze bijzondere tijd ook in hun ogen moreel juist is. Stem handelwijzen af. Schrijf verhalen over ervaringen in hoe het midden te houden en deel dit met vakgenoten. Professionals leren graag (leergierigheid en ook nieuwsgierigheid zijn deugden) van elkaars ervaringen verstopt in goede verhalen; denk maar aan sessies bij de koffieautomaat die weggevallen zijn. Wees ruimhartig (deugd) in het delen van wat werkt en wat niet werkt vanuit de gedachte ‘leden helpen leden’. En ook belangrijk: verbreed de blik. Vind troost en aanmoediging voor het juiste handelen in kunstuitingen zoals films, literatuur of muziek.

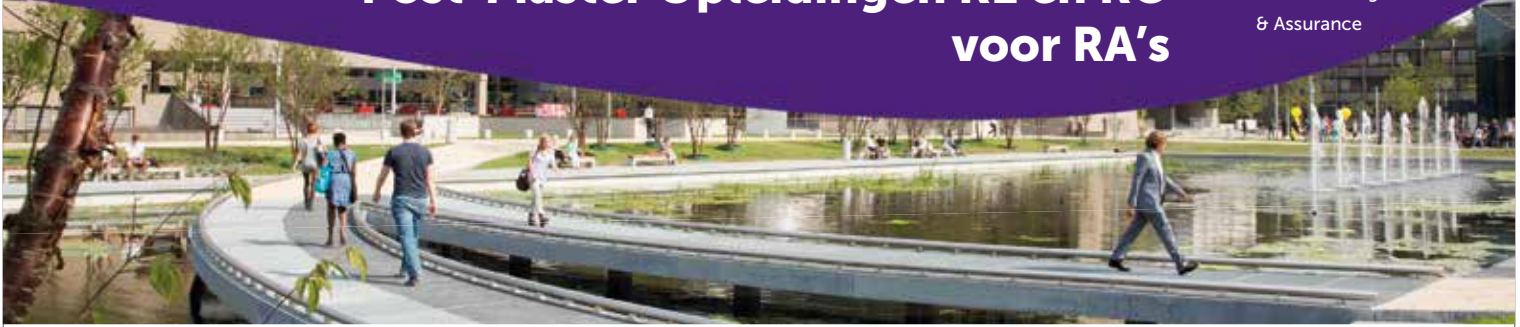
De vele slachtoffers en grote gevolgen van de coronacrisis in de maatschappij maken het ongepast om met blijheid te spreken over een kans voor de beroepsgroep om te laten zien wat ze waard is. Daarom tot slot: Bordewijk ontleende zijn motto van de deugden naar eigen zeggen aan een regel uit *The Rime of the Ancient Mariner* van Samuel Coleridge (beluister vooral de voorleesversie door Richard Burton, via YouTube zo te vinden). Een prachtig gedicht over een zeeman die door het neerschieten van een albatros op een spookschip belandt en bij het krieken van de dag, als het avontuur goed is afgelopen, ontwaakt met meer krassen op zijn ziel:

*"A sadder and wiser man
He rose the morrow morn."*

Misschien is dat voor nu wel het hoogst haalbare. ←

Post-Master Opleidingen RE en RO voor RA's

Erasmus School
of Accounting
& Assurance

Voor RA's hebben de opleidingen IT-Auditing & Advisory (RE) en Internal Auditing & Advisory (RO) speciale kopjaren ontwikkeld met een precourse en een verkort programma.

RE

De toenemende afhankelijkheid van informatietechnologie vraagt om IT-auditors met kennis van IT en inzicht in complexe beheersingsvraagstukken. Onze parttime opleiding kenmerkt zich door aandacht voor de strategische inzet van IT en de rol van IT-auditors als ondersteuning van het topmanagement.

Persoonlijk portfolio en afstuderen op praktijkonderzoek of scriptie.

RO

Is onze organisatie in control, kennen en beheersen we de risico's, welke invloed heeft cultuur en gedrag, hoe doen we onderzoek hiernaar? De wereld wordt steeds complexer en dynamischer. De vraag naar RO's groeit omdat organisaties steeds meer de noodzaak van deze onderzoeken inzien.

Parttime opleiding en persoonlijk portfolio gericht op afstuderen.

• Start september 2020 • Modulair studeren mogelijk • Colleges op vrijdag • PE-uren • Topdocenten uit wetenschap en praktijk

Meer informatie en aanmelden: **E** (ITAA) esaa-ita@ese.eur.nl **E** (IAA) esaa-iaa@ese.eur.nl **W** www.esaa.nl

ESAA is een onderdeel van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Erasmus University Rotterdam

Make it happen.

DilemmApp

Vernieuwde versie eind mei beschikbaar

De app geeft inzicht in hoe om te gaan met tegengestelde belangen of waarden. Het is een handige tool voor bewustwording.

U ontvangt iedere twee weken een nieuw dilemma. En krijgt feedback op uw keuze door het tonen van de respons van andere deelnemers. Uw antwoorden geven u een persoonlijk profiel. Deelname is anoniem.

Ga voor meer informatie en de download naar www.nba.nl/dilemmapp

De app is ontwikkeld door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Download eind mei de app in de App Store of de Google Play Store.
Te gebruiken op smartphone of tablet.

#KLOOIENMETCOMPUTERS

ARNOUT VAN KEMPEN OVER ROMMELEN IN EEN DIGITALE WERELD

Om in tijden van corona de gedachten te verzetten gaat er niets boven lekker rommelen met een computer. Je kan er helemaal zen van worden.

Wat hebben we minimaal nodig om aan de slag te kunnen? Eerst en vooral een Raspberry Pi. Ik adviseer model 4B, omdat dat veel aansluitmogelijkheden geeft: 2 x USB 2, 2 x USB 3, 1 x USB C, volwaardig gigabit ethernet, 2 x micro HDMI, de Raspberry 40-pins GPIO en een aansluiting voor een hoofdtelefoon. De aansluiting voor Micro-SD is er wel, maar daar gaat het besturings-systeem in, dus die is niet vrij te gebruiken.

Ik kocht de mijne bij Bol.com inclusief complete starterskit voor ongeveer honderd euro. Die starters-kit is wel handig, want je hebt naast de computer zelf gewoon een paar zaken nodig, zoals voeding en een Micro-SD met het besturingssysteem. Verder kocht ik ook een los draagbaar ASUS-scherm, een ZenScreen Go. Toetsenbord (oud Apple-toetsenbord), muis (mijn game-muis) en harde schijf (oude USB-drive) haalde ik van zolder. Iedere variant is goed, mits het geheel maar op Linux werkt. Wie goedkoper uit wil zijn kan vooral op het scherm besparen. Een prettig werkende set voor ongeveer € 200 moet lukken en echte minimalisten redden het voor € 50.

Eerste stap is aansluiten en basis-instellingen regelen. Ik ga om te

beginnen uit van de grafische omgeving van Raspbian (de Linux-variant van de Raspberry Pi). Onder de menu-optie 'Voorkeuren' vind je het configuratieprogramma. Verander daar het wachtwoord en zet, als je zoals ik de Raspberry wil koppelen aan bijvoorbeeld een iPad, de SSH en VNC interfaces aan.

Linux is in beginsel een gratis product, dat door hobbyisten is gebouwd. Het is een operating system (O/S), gemaakt om de verschillende onderdelen van een computer te besturen. De kern van het O/S heet de 'kernel'. Met dank aan MS Windows zijn we er aan gewend geraakt om het grafische deel, met de windows dus, als het O/S te gaan zien. In feite is dit echter niets anders dan een programma dat directe communicatie tussen de gebruiker en het O/S toestaat. Omdat het grafisch is wordt het een GUI, een *graphical user interface*, genoemd. Systemen als Windows en MacOS hebben één GUI en daarmee starten ze ook op. Je kan wel 'onder de motorkap' komen via een tekst-UI, vaak Terminal genaamd, maar dat is altijd via de GUI.

In Linux is dat anders. Er zijn verschillende GUI's in omloop en als je wilt kan je ook opstarten zonder. Gevorderde gebruikers doen dat vaak, omdat je in de tekst-interface veel meer kan en veel meer controle over je computer hebt. In het configuratieprogramma van Raspbian zie je de optie 'Opstarten naar bureaublad' (dat is de GUI) of

'Opstarten naar CLI': de *command line interface*, de tekst-interface. Voor wie zich MS/DOS nog kan herinneren is dit een feest van herkenning.

De GUI van Raspbian is duidelijk gemaakt voor Windows-gebruikers. Dat heeft een voordeel. Je kan zonder veel nadenken met Linux aan de slag. Het heeft ook een groot nadeel: je kan de neiging krijgen te denken vanuit Windows-concepten. En dat gaat onherroepelijk een keer fout. Linux is geen 'soort Windows', hooguit kan je zeggen dat het verre familie is. De overeenkomsten in de GUI's van Windows, MacOS en LINUX zijn vooral uiterlijkheden. Met wat wij gaan doen, wordt de laag daaronder van belang.

De volgende keer gaan we onder de motorkap rondneuzen. ←

1970. Het hippietijdperk lijkt ook aan accountants niet voorbij te gaan. Tijd voor herbezinning en verandering! Deel twee van een reeks ter gelegenheid van 125 jaar accountantsberoep in Nederland.

TEKST LUC QUADACKERS*

De toekomst van vijftig jaar geleden

Het voorwoord van NIVRA-voorzitter P.C. Louwers bij het NIVRA-jaarverslag over 1970-71 spreekt boekdelen. Volgens Louwers moet de accountant meebewegen met de maatschappelijke ontwikkelingen. De beroepsorganisatie moet niet alleen bezig zijn met interne beroepsproblemen, maar ook met de verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving: "... elke beroepsorganisatie zal van tijd tot tijd de moeite moeten nemen - al was het alleen maar uit overwegingen van zelfbehoud - om zich in franke en open zelfkritiek te bezinnen, niet zo zeer op haar theoretische, maar op haar praktische bijdragen aan de samenleving van dat ogenblik ... of vooral ook de diensten van haar leden nog wel in ieder opzicht voldoen aan de eisen, die de samenleving vandaag en morgen mag stellen." Louwers bespeurt bijvoorbeeld geluiden bij gebruikers die vragen om meer en andersoortige informatie in de jaarverslagen.

De NIVRA-voorzitter acht het imago van de accountant bij de direct betrokkenen goed. Bij de groep mensen die niet rechtstreeks met de accountant hebben te maken "liggen de zaken anders". Blijkens een imago-onderzoek ziet die groep de accountant als een "behoedzaam man, consciëntieus en intelligent, ietwat formeel en eenzijdig, niet creatief". Blijkbaar vindt Louwers dit een zeer negatief en onjuist imago. Dat beeld moet de beroepsorganisatie verbeteren. Hij waarschuwt echter "dat een imago een voorstelling moet zijn van iets wat in feite bestaat en niet een voorstelling van iets wat wij graag zouden willen hebben".

De focus van de accountant lag en ligt op het verschaffen van zekerheid bij financiële verantwoordingen. De vraag is of dat zo zal blijven. Er is vraag naar het verschaffen van zekerheid op andere gebieden. Ook haalt Louwers aan dat de accountant zich wellicht meer moet toeleggen op informatie-

verschaffing "en zijn aandacht daarom in toenemende mate zal moeten richten op de vraag of de verschillende maatschappelijke geledingen ... de juiste en dus ook voor hun besluitvorming relevante informatie ontvangen". Hij benoemt vervolgens ontwikkelingen die een wezenlijke invloed op de invulling van het beroep kunnen hebben: "Het bestuur wordt in toenemende mate geconfronteerd met vraagstukken verband houdende met de spectaculaire schaalvergroting van de samenwerkingsverbanden binnen Nederland, met vraagstukken die betrekking hebben op de samenwerking met buitenlandse collega's ... en met vraagstukken verband houdende met de mogelijke ontwikkeling van multidisciplinaire samenwerkingsverbanden."

Louwers filosofeert over diverse nieuwe invullingen van de kantoren: accountantsorganisaties waar ook bijvoorbeeld juristen, ingenieurs, psychologen en sociologen werken, of "onafhankelijke" adviesbureaus die zowel enkelvoudige als multidisciplinaire diensten leveren.

Tot slot keert hij ook de blik naar binnen. Hij kiest zorgvuldige bewoordingen, maar vindt in feite dat het bestuur vaak te veel navelstaart en in cirkeltjes rondraait, als hij zegt "... tegelijkertijd zouden wij allen wellicht wat meer voor ogen moeten houden dat het te lang dralen met het innemen van een duidelijk standpunt of het uitstellen van een beslissing, op zichzelf eigenlijk een bijzonder zwaarwichtige beslissing is, die vaak verreikende en ernstige gevolgen voor de toekomst van het beroep kan hebben". ←

* Luc Quadackers is eigenaar van Margila en als onderzoeker verbonden aan het Lectoraat Financieel-economische Innovatie van de Hogeschool Utrecht.

Bestuursberaad.

V.l.n.r. de collega's drs. A. J. Bosman, A. L. de Bruyne (bureau), drs. J. W. Schoonderbeek, B. J. Udink, P. C. Louwers, mr. J. J. van Schaik (bureau), mr. W. Hulsboff Pol (bureau), H. A. Versteegh, drs. R. C. A. Jongstra, drs. C. C. Covers, drs. W. van Bruinessen, Th. M. H. Bekman, J. Melse, G. Timmer, drs. G. J. Kramer.
Verbinderd waren de collega's J. F. van Dijk, drs. H. Eikenaar en C. Snoep.

Krijg (online) grip op je belastingadviespraktijk

2 weken gratis toegang tot Taxvice en de thema's *Crisisbeheer (Covid-19)* en *Inbreng in de BV*

Probeer
nu gratis!

Taxvice

Taxvice maakt het mogelijk om proactief aan de slag te gaan met de dienstverlening naar jouw klanten toe en zorgt er juist nu voor dat je je praktijk draaiende kan houden. Met de thema's *Crisisbeheer* en *Inbreng in de BV* heb je gratis toegang tot de meest recente juridische en fiscale informatie, ondersteund met modellen en tools, zodat je altijd een up to date advies kunt geven en tegelijkertijd compliant bent.

Werk met behulp van het dashboard in Taxvice eenvoudig samen met collega's aan een advies, vul elkaar aan en deel je documenten veilig. Laat je belastingadviespraktijk doordraaien zoals normaal!

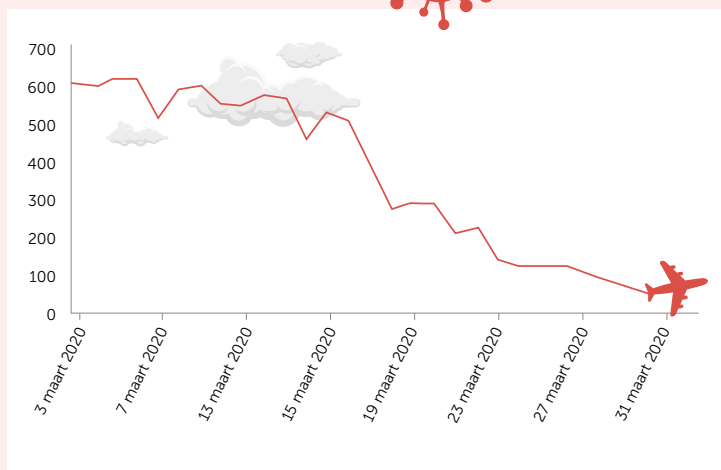
Vraag je gratis toegang aan via www.sdu.nl/gripmettaxvice

Sdu

BECIJFERD: CORONACRISIS EN ECONOMIE

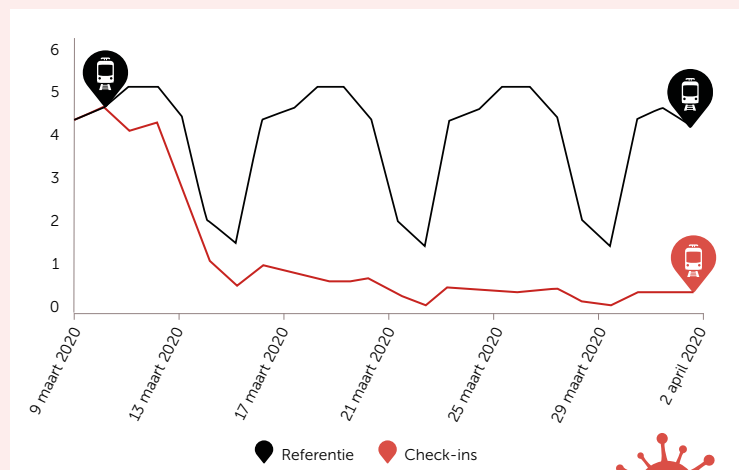
Aantal vluchten vanaf Schiphol per dag

Bron: Flightradar24.com

Aantal check-ins openbaar vervoer per dag

t.o.v. een gemiddelde en vergelijkbare dag vorig jaar (referentie) (in miljoenen).

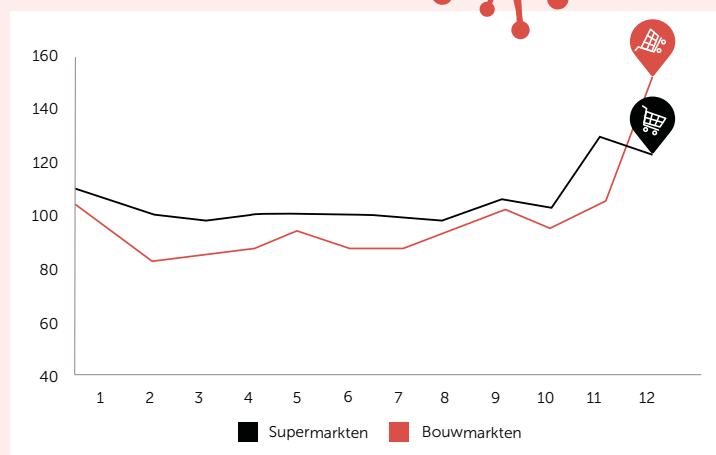

Bron: CBS en Translink

Omzet bouwmarkten en supermarkten

2020, per week (2019=100)

Bron: CBS

NBA Opleidingen
gaat tijdelijk online verder

Bekijk ons **webinar** aanbod in **mei** en **juni**.

Ga naar de website
www.nbaopleidingen.nl
voor actuele data.

Opleidingen

NBA

Webinar Manage liquiditeiten in crisistijd

Inzichten en kapstokken om de cash- & liquiditeitspositie van de onderneming te doorgronden, te managen en risico's beheersbaar te houden.

2 PE Tarief: € 150

Webinar IT- risico's en veiligheid

Risico's en veilige oplossingen voor thuiswerken en video meetings. Waar liggen de risico's en welke rol heeft u als accountant?

3 PE Tarief: € 295

Webinar Soft controls, op afstand

De coronacrisis vraagt een andere aanpak van de auditor. De auditee bevindt zich op afstand en dat is per definitie een obstakel in de waarneming.

9 PE Tarief: € 675

Webinar BTW in de coronacrisis

Annuleringen, kortingen en oninbare vorderingen: in bepaalde gevallen is het mogelijk om de BTW terug te vragen.

2 PE Tarief: € 150

Webinar Impact van het coronavirus op de jaarverslaggeving

De ins en outs die van impact zijn op de externe verslaggeving worden behandeld, mede gebruik makend van recente publicaties en praktijkvoorbeelden.

2 PE Tarief: € 150

Webinar Online leergang Strategie voor digitalisering

De focus ligt op concrete vragen rond strategievorming in een zeer snel digitaliserende wereld. Voor veel organisaties belangrijker dan ooit om hun toekomst vorm te geven.

4 PE Tarief: € 360

AT THE MOVIES

The Shawshank Redemption (1994)

TEKST LUC QUADACKERS

De briljante Tim Robbins figureert als flegmatieke bankier Andy Dufresne in deze legendarische filmklassieker. Dufresne wordt wegens moord op zijn vrouw en haar minnaar veroordeeld tot levenslange opsluiting in de Shawshank-gevangenis. Hij heeft de moorden niet gepleegd. Dat interesseert echter niemand, want iedereen in Shawshank zegt onschuldig te zijn.

Dufresne ondergaat aanvankelijk lijdzaam zijn lot. Zo is hij jarenlang het slachtoffer van een groep sadistische sodomieten. Na verloop van tijd haalt hij een huzarenstukje uit, door zich met gevaar voor eigen leven als belastingdeskundige op te dringen bij de bewaking en directie. Met groot succes. De gewaardeerde inzet van Dufresne levert hem tal van relatieve privileges op. Door zijn volharding lukt het hem bijvoorbeeld om een complete bibliotheek in te richten. De godvrezende, maar zwaar achterbakse directeur Norton loopt financieel binnen door de boekhoudkundige trucs en het

zakelijk instinct van Dufresne. Norton begint buiten de gevangenis te ondernemen op basis van de slavenarbeid van de gevangenen. Het geld dat daarmee wordt verdiend komt terecht op de bankrekening van een niet-bestaande persoon, met als uiteindelijke begunstigde uiteraard de tot op het bot foute directeur.

Maar hier rekent Norton buiten de slimheid van Dufresne. Na twintig jaar gevangenschap verdwijnt die ineens uit zijn cel, tot grote woede van de directeur. Hij heeft jarenlang met een minuscuul geologenhamertje een tunnel naar buiten gekapt, verborgen achter oogluikend toegestane posters van aantrekkelijke filmactrices. Het hamertje is al die jaren verstopt geweest in Dufresnes bijbel. Dufresne vlucht en int al het weggesluisde geld. Hij zorgt ervoor dat Nortons smerige handelje wordt ontdekt. Die pleegt zelfmoord. En de boekhouder leefde, uiteraard, nog lang en gelukkig. Wat een prachtberoep.

PAUL NOOMEN, AVANT GROEP:

"KRACHT ZIT IN KEIHARDE KENNIS VAN ACCOUNTANCY"

Avant groep ging van puur en alleen accountancy naar bredere dienstverlening en wist daarmee de regio rondom Oudewater te veroveren. En passant voerde het samen met Twinfield een flinke digitaliseringslag door. "Hiermee zijn we een nieuw tijdperk in gestapt."

"We zagen het accountantsvak veranderen", begint Paul Noomen, partner bij Avant groep, het gesprek. "Dat analyseerden we in 2011: wat gebeurt er met ons vak? We kwamen tot de conclusie dat er minder handen nodig zouden zijn om hetzelfde product te leveren in accountancy, verloning en fiscaliteit. Wil je een kantoor blijven van dezelfde grootte, dan moet je veranderen. Dan kijk je naar de kern: wat verwacht een ondernemer van je? Dat is naast de jaarrekeningen, de salarisadministratie en de belastingaangiften ook bedrijfsfinancieringen, verzekeringen, pensioenen, hypotheek en ondernemers-

advies. Die verbreding is logisch, want we zijn een vertrouwde naam in de regio. Tegelijkertijd met die verbreding, speelde de wens om een vergaande digitaliseringslag te maken om daarmee de nieuwe tijd in te stappen."

ALLE RUIM 300 ADMINISTRATIES OVERGEZET

Avant groep verwerkte de administraties van klanten nog in een offline systeem. "Ze waren eigenlijk nog bezig met de transitie naar online boekhouden die Twinfield al had gemaakt. Daarbij kwam dat de best of breed-gedachte en de focus van Twinfield op het beste zijn in het accountancyvak, ons in

Twinfield aansprak. De keuze viel daarom op Twinfield." Avant formeerde een team van zeven medewerkers en zette alle ruim 300 administraties van klanten over. "We namen medewerkers mee in de verandering middels informatiesessies." Het boekhoudsysteem Twinfield werd tegelijkertijd geïmplementeerd met Basecone, de software voor factuurherkenning en factuurautorisatie. "We hielden informatiesessies voor onze klanten om hen mee te nemen in de ontwikkelingen. Zodat ze bijvoorbeeld hun papieren voor het scannen zonder nietjes of digitaal aanleveren."

NIET ZONDER SLAG OF STOOT

De overgang naar de digitale manier van werken ging niet zonder slag of stoot. "Een aantal mensen kon niet mee in de slag naar digitalisering. Als je in 30 seconden een dagafschrift kunt verwerken is dat natuurlijk knap. Maar het is de sport om Basecone en Twinfield vanuit jouw kennis en kunde zo slim te maken dat het automatisch gaat. Waardoor we meer tijd hebben voor de bredere dienstverlening en advisering aan de ondernemer."

Grootste winst van het inzetten van Twinfield als boekhoudhub vindt Noomen de talrijke koppelingen met andere applicaties.

WAT MERKT NOOMEN VAN DE CORONACRISIS?

Het interview met Paul Noomen vindt plaats midden in de coronacrisis. Wat merkt de ondernemersadviseur ervan? "We zijn zo ver in de digitaliseringslag dat we prima thuis kunnen werken, alhoewel ik mijn collega's zeker mis. De dynamiek die je in kantoor hebt, is weg. Het vreemde is ook: in de accountancy was thuiswerken nog niet zo gebruikelijk, maar dat gaat na deze crisis wel een ander beeld opleveren. Ondernemers kunnen we digitaal ondersteunen, maar ook daar mis je de kracht van het menselijke gesprek. We blijven druk bezig met het ondersteunen van ondernemers. We hebben een speciaal coronateam dat vragen beantwoordt. We helpen hen met het aanvragen van overheidssteun en met de benodigde accountantsverklaringen. Kortom, we kennen een topdrukke."

“Dat is ook het mooie van al die systemen aan elkaar koppelen. Gegevens gaan eenvoudig van voor naar achter, zonder dat je er veel moeite voor hoeft te doen.”

“Van webshop tot aan voorraadsystemen bij een klant en koppelingen met de bank. Dat werkt super. Daardoor kunnen we onze digitale straat zo optimaal mogelijk automatiseren. Je kruipt daardoor nog dichter tegen de klant aan en je kunt hem of haar beter adviseren. Bijvoorbeeld doordat we in dashboards analyses beschikbaar kunnen stellen en daarover met de ondernemer in gesprek gaan. Loopt zijn winst zoals hij heeft verwacht?”

NIET ACHTER HUN GELD AAN

Die koppelingen bieden nog een voordeel. “We sluiten ook binnenkort het debiteurensysteem Payt

erop aan, zodat we debiteurenbeheer kunnen gaan doen voor onze klanten. Dat levert rust en gemak voor ondernemers op. Ze hoeven niet achter hun geld aan te gaan, maar kunnen zich focussen op ondernemen. Dat is ook het mooie van al die systemen aan elkaar koppelen. Gegevens gaan eenvoudig van voor naar achter, zonder dat je er veel moeite voor hoeft te doen.” Naast Basecone en Twinfield, heeft Avant groep ook Alure Online in gebruik genomen. “Dat is eigenlijk ons ERP-systeem. Daarin doen we de urenregistratie, ons documentmanagement en de facturatie. Allemaal online. Door dat in gebruik te nemen in de

cloud konden we een eigen server uitzetten en dat scheelt weer in de kosten.”

Tot slot: Noomen deelt vaak zijn visie met Twinfield tijdens klant-sessies. “Goed dat ze voor de toekomst van hun software het gesprek aangaan. Die toekomst zit volgens mij vooral in die diepgaande en keiharde kennis van de accountancy. Daar zit, net als in de koppelingen, hun kracht. Op die weg moeten ze doorgaan om top of mind te blijven.”

Power to the algorithm

"Een stapsgewijze methode voor het oplossen van een probleem of het bereiken van een doel, in het bijzonder door een computer."

Dat klinkt verleidelijk simpel en nuttig nietwaar? Sinds enkele jaren doen algoritmes nogal van zich spreken. Eerst enkel een hebbedingetje voor techneuten en whizzkids, inmiddels zijn algoritmes gepromoveerd tot invloedrijke spelers in tal van maatschappelijke contexten en als het aan sommige mensen ligt zelfs tot voorname kandidaten voor controle door accountants.

De maatschappij en de politiek hebben de algoritmes dus ook ontdekt. En met name lijken er flinke zorgen te zijn over de onderhuidse invloed die algoritmes hebben. De Engelse wiskundige Hannah Fry behandelt in haar boek met name de vraag of we nu gelukkig moeten zijn met die invloed van algoritmes op ons alledaagse leven.

Ze hanteert hierbij wel een positief uitgangspunt. Algoritmes zijn er, ze worden veel gebruikt en daarmee moeten we leven. Maar **hoe** we hiermee leven is misschien wel de crux van Fry's boek. Ze heeft ruime aandacht voor hoe we als mensen met de algoritmes en de ogenschijnlijk zuivere en neutrale uitkomsten omgaan. Ze geeft prachtig actuele voorbeelden als micro-targeting op basis van jouw politieke voorkeur. En precies hier kraakt ze de nodige kritische noten. Minder blind vertrouwen van de gebruikers graag. Meer inzicht hoe een algoritme wordt opgemaakt/geprogrammeerd. Ook meer inzicht in welke dataverzameling is gebruikt om het algoritme mee te voeden en hoe een algoritme tot een bepaalde keuze komt. Transparantie dus.

En uiteindelijk is Fry van mening dat er een of andere regelgevende instantie moet komen die toezicht gaat houden op algoritmes.

In het boek van Stolze wordt iets meer verteld over de geschiedenis van algoritmes en hoe ze werken. Met hoofdstukken over bijvoorbeeld machine learning en neurale netwerken is het meer een beschrijvend en 'hoe werken die dingen nu?' boek. En ook hier behandelt Stolze de maatschappelijke en ethische kwesties die je simpelweg niet los kunt zien van het gebruik van algoritmes. Misschien wat minder expliciet dan in het boek van Fry, maar de overheersende opinie bij Stolze is ook dat we zorgvuldiger met onze data - en het gebruik hiervan door algoritmes - moeten omgaan.

En de accountants dan, wat moeten en kunnen wij met die algoritmes? Er is al diverse malen geopperd om iemand te laten checken of algoritmes wel in orde zijn; of ze fair en eerlijk en neutraal hun werk doen.

Ook de NBA heeft februari jongstleden een discussiepaper gepubliceerd of auditors een rol kunnen gaan spelen bij het temmen van algoritmes? Dit bevat interessante discussiepunten; is het eigenlijk wel mogelijk om een audit uit te voeren op een algoritme? En zo ja, zijn accountants dan de aangewezen partij? De discussie is nog niet afgelopen.

De overheersende opinie in deze publicaties is dezelfde; algoritmes kunnen zeer nuttig en maatschappelijk relevant zijn, maar laat mensen wel aan de knoppen zitten. *Power to the algorithm?* Nee, toch nog graag *power to the people* als uitgangspunt. Hoe dan ook, een uiterst interessant en actueel onderwerp.

Hannah Fry: *Algoritmes aan de macht - hoe blijf je menselijk in een geautomatiseerde wereld?*, De Geus 2018, ISBN 9789044538823
Jim Stolze: *Algoritmisering, wen er maar aan! - leven, werken en geld verdienen met kunstmatige intelligentie*, Boom 2018, ISBN 97890244003028

Bamboe!

Hoe makkelijk komen accountants uit hun comfortzone?

Accountant Hans Go heeft de stoute schoenen aangetrokken en serieus zijn professionele comfortzone verlaten.

De beroemde Zijderoute vanuit China naar het Westen per motor afgelegd. Maar dan wel omgekeerd; vanaf de snelweg A2 in Utrecht tot het eindpunt Xian in China.

En dat levert mooie plaatjes op. In een aantrekkelijke korte en puntige stijl tekent hij de ervaringen op van hemzelf en zijn kleine reisgezelschap. Inclusief de onverwachte mechanische problemen en reparaties, de 'bijklussende' verkeerspolitie maar ook de vele ontmoetingen met vriendelijke en behulpzame mensen langs de route.

En met name de grensovergangen zijn een verhaal apart. Inclusief brommende beamtten, onleesbare formulieren, vage stempels, echte stukken niemandsland van vele kilometers lang door hekken omzoomd en natuurlijk de lange wachttijden. Om de grensovergang met China te overbruggen is Go drie volle dagen bezig geweest. Dan zit je wel behoorlijk buiten je comfortzone.

En dat levert dan ook meteen een prima levensles op; wees bamboe. Accepteer het nu maar zoals het is en blijf als reisgezelschap bij elkaar; een bosje bamboe is altijd sterker dan één stengel.

Enfin, zo zijn er nog wat 'wijze levenslessen' die zich redelijk laten raden: goede planning maken, samenwerken, wees niet bang om te improviseren als het nodig is, dat soort dingen. Misschien ook wel een beetje uit de comfortzone van de boekenrubriek van de Accountant, maar wel leuk.

Hans Go: Wees bamboe - en 7 andere levenslessen uit de zijderoute, Het Boekenschap 2020, ISBN 978 94 92723 864

VERPLICHTE KOST

Welk boek 'moet' u lezen? De keus van Kavita Nandram, toezichthouder bij de AFM en promovenda geïntegreerde verslaggeving aan de Universiteit van Amsterdam: '21 lessen voor de 21ste eeuw' - Yuval Noah Harari.

Wat gebeurt er op dit moment? Wat zijn de grote uitdagingen en keuzes van nu? Wat moeten we onze kinderen bijbrengen? Harari kijkt naar de belangrijkste krachten die inwerken op onze samenlevingen en hoogstwaarschijnlijk de toekomst van onze planeet als geheel zullen beïnvloeden. Klimaatverandering is misschien het laatste waar mensen in doodsnood aan denken, maar uiteindelijk zouden daardoor de achterbuurten van Bombay onleefbaar kunnen worden, enorme golven vluchtelingen de Middellandse Zee overkomen en een wereldwijde zorgcrisis ontstaan.

Belangrijke thema's die juist in de huidige tijdsgeschiedenis nog relevanter zijn voor ons als accountants, maar des te meer voor ons als mens en hoe wij omgaan met onze planeet. Overkoepelende vraag die dit boek bij mij oproept: wat gebeurt er momenteel in de wereld en wat is de diepere betekenis daarvan? Neem de coronacrisis: terwijl de mensheid lijdt, herstelt de aarde. In Venetië zijn de kanalen door de afwezigheid van toeristen kraakhelder en kan men de vissen zien zwemmen. In China ademen mensen na jaren vervuiling eindelijk weer schone lucht in. En in ons eigen Nederland is de lucht schoner doordat het verkeer minder stikstofoxide uitstoot. Het coronavirus herinnert ons aan hoe destructief onze gebruikelijke levensstijl is.

Nu *business as usual* ineens anders moet worden ingericht, staan wij voor de keuze: transformeren we onze economie of niet? Nu is immers het moment om ons steentje bij te dragen aan herstel van de relatie tussen *people, planet & profit* en een samenleving te creëren waarin we teruggaan naar de basis, waarin compassie centraal staat.

21 lessen voor de 21ste eeuw - Y. N. Harari, ISBN 9789400404984

Kabinet wil kwaliteit accountants- controles verbeteren

De ministerraad heeft op voorstel van minister Wopke Hoekstra van Financiën ingestemd met maatregelen om de kwaliteit van wettelijke controles te verbeteren. Op 20 maart heeft Hoekstra hierover een brief aan de Tweede Kamer gestuurd. De NBA steunt de voorstellen van de minister.

In de voorstellen wordt gesteld dat er heldere criteria moeten komen voor het meten van controlekwaliteit (*Audit Quality Indicators*). Het toezicht valt straks in zijn geheel onder de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de grootste accountantsorganisaties moeten verplicht een raad van commissarissen hebben waarmee intern toezicht beter geborgd wordt. Een kwartiermaker wordt aangesteld om alle betrokkenen om de tafel te brengen en te zorgen voor de voortgang en uitvoering van maatregelen.

CTA

In 2019 onderzocht de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) hoe de kwaliteit van accountantscontroles kon worden verbeterd. Eind januari kwam de commissie met haar eindrapport. Zoals verwacht volgt het kabinet in grote lijnen de adviezen van de CTA en komt met een pakket aan maatregelen dat naast duurzame verbetering van de kwaliteit ook moet zorgen voor een cultuuromslag op de werkvloer. Volgens de Rijksoverheid wordt daarbij rekening

gehouden met verschillen tussen grote en kleine accountantskantoren.

In de kabinetsreactie gaat minister Hoekstra tevens in op het ook in januari verschenen laatste rapport van de Monitoring Commissie Accountancy (MCA) en de verkenning 'Kwetsbaarheden in de structuur van de accountancy-sector' die de AFM in 2018 publiceerde; twee rapporten die CTA bij de totstandkoming van haar eindrapport in aanmerking genomen heeft.

"Een goede wettelijke controle is de uitkomst van een traject waarin alle betrokkenen, dus niet alleen de accountant maar ook de gecontroleerde onderneming, hun verantwoordelijkheid nemen en de toezichthouder daar toezicht op houdt", aldus Hoekstra, die nadrukkelijk naar de gehele keten verwijst in zijn voorstellen.

NBA steunt voorstellen minister

Het over de volle breedte op orde brengen van de kwaliteit is uiteindelijk

van essentieel belang voor duurzaam herstel van maatschappelijk vertrouwen in het accountantsberoep, stelt de NBA, die de voorstellen van de minister steunt. De beroepsorganisatie deelt de mening van de CTA dat er geen *silver bullet* is die alle problemen oplost, maar denkt wel dat de door de minister voorgenomen maatregelen een bijdrage zullen leveren aan verdere verbetering van de kwaliteit.

NBA-voorzitter Marco van der Vegte benadrukt dat duurzaam herstel van vertrouwen vraagt om een heldere stip op de horizon "waar alle gedane en toekomstige inspanningen naar moeten leiden. Dat kunnen we niet alleen. Samen met toezichthouders, ministerie en andere ketenpartijen moeten we bouwen aan gerechtvaardigd vertrouwen." De NBA zal in een nadere reactie meer in detail ingaan op de voorstellen van de minister. Het Algemeen Overleg Accountancy van de Tweede Kamer over de voorstellen, dat eind april zou worden gehouden, is vanwege de coronacrisis uitgesteld tot een nog nader te bepalen datum.

HRA-bundel 2020 beschikbaar

Vanaf medio april is de nieuwe bundel Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA 2020) leverbaar met alle voor accountants relevante gedrags- en beroepsregels.

De HRA-bundel kan worden besteld voor een prijs van € 77,50 per stuk. Kopers van de bundel krijgen ook toegang tot de HRA App 2020, die sinds eind april beschikbaar is. De HRA 2020 is verder net als voor-

heen online via de NBA-website te raadplegen. De algemene zoekfunctie van de NBA-website doorzoekt ook de content van de HRA. Bestellen van de nieuwe bundel kan via nba.nl.

NBA scherpt besturingsmodel aan

De governance van de NBA volgt voortaan de Nederlandse Code Corporate Governance. Het bestuur bepaalt strategische doelen en directie en MT zijn belast met de uitvoering. De NBA krijgt een eenhoofdige directie.

Dat is de begin april gepresenteerde uitkomst van een evaluatie en reflectie op de governance van de beroepsorganisatie door het bestuur van de NBA. Doel is een verdere professionalisering van het besturingsmodel en een grotere slagvaardigheid. Een en ander sluit aan bij de strategie van de beroepsorganisatie zoals eerder vastgelegd ('governance 3.0').

Het besluit om de Code te volgen betekent dat het bestuur verantwoordelijk is voor de continuïteit en zich richt op langetermijnwaardecreatie van de organisatie en haar leden. De ledenvergadering houdt toezicht op het bestuur. Concreet betekent dit dat het bestuur de strategische doelen bepaalt en

directie en management team (MT) belast zijn met de uitvoering daarvan.

Commissies

Het NBA-bestuur stelt drie vaste commissies in: een selectie- en remuneratiecommissie, een audit- en riskcommissie en een commissie regelgeving. Daarnaast kunnen andere commissies worden overwogen als klankbord voor het bestuur, zoals een commissie Publiek Belang met externe leden. Alle commissies bestaan uit minimaal drie personen. Het bestuur heeft voorstellen gedaan over toezicht-, evaluatie- en vergaderstructuur en de werkwijze tussen bestuur enerzijds en directie en MT anderzijds. Voor werving, inkoop en aanbesteding door de NBA worden aanvullende

regels opgesteld, in lijn met de Code. De onafhankelijkheid, zorgvuldigheid en integriteit van deze processen worden daarbij geborgd. De interne klokkenluidersregeling wordt versterkt.

Aansturing bureau

Ook de aansturing van het bureau is geëvalueerd. Besloten is dat de NBA een eenhoofdige directie krijgt, in de persoon van de huidige directeur Berry Wammes. Hij wordt ondersteund door het MT, gevormd door de hoofden van de afdelingen Lerend Beroep, Kwaliteit, Maatschappelijke Relevantie, Communicatie en Bedrijfsvoering (inclusief HR). Het bestuur zal de effectieve aansturing van het bureau medio 2021 opnieuw evalueren.

NBA HELPT: platform om leden te helpen in 'coronatijd'

De NBA is medio maart gestart met het programma NBA HELPT, om leden te helpen met uiteenlopende vragen rondom de gevolgen van het coronavirus. Daarvoor zijn alle hulplijnen van de beroepsorganisatie online bij elkaar gezet. De Helpdesk Vaktechniek is op werkdagen langer telefonisch bereikbaar.

Op de NBA HELPT-pagina zijn verwijzingen opgenomen naar de diverse helpdesks en contactpersonen binnen de NBA, zoals de helpdesks voor Vaktechniek, Praktijkopleidingen en PE. Ook is contactinfo opgenomen van de afdelingen Opleidingen, Evenementen en Toetsingen. Verder zijn relevante publicaties samengebracht en wordt verwezen naar het coronadossier op Accountant.nl. De Helpdesk Vaktechniek is op werkdagen bereikbaar van acht uur 's ochtends tot acht uur 's avonds.

Daarnaast biedt de NBA leden of kantoren de mogelijkheid om hun kennis en ervaringen te delen met collega's. Via de HELPT-pagina kunnen leden daarvoor tips, tools of andere suggesties doorgeven. Daarbij wordt ook LinkedIn ingezet.

Podcasts en webinars

Onderdeel van het HELPT-programma is ook een reeks speciale NBA HELPT-podcasts, waarin wordt gesproken met accountants uit de praktijk, met intern betrokkenen, hoogleraren, young pros

en meer. De podcasts zijn te beluisteren via Soundcloud, Spotify, Apple Podcast, Pocket Casts, Stitcher en Tune In.

Om leden te helpen hun advies- of controlerol optimaal te vervullen, is NBA HELPT verder gestart met een aantal compacte webinars. Daarbij wordt ook gekeken naar de gezondheid van de eigen accountantspraktijk. Alle informatie over NBA HELPT is te vinden via nba.nl.

NBA-campagnes tijdelijk stopgezet

In verband met de uitbraak van het coronavirus heeft de NBA besloten twee campagnes tijdelijk stop te zetten. Het gaat om de campagne gericht op het mkb en de NBA Impact Challenge, gericht op scholieren en studenten.

De NBA wil prioriteit geven aan concrete ondersteuning van leden die tegen problemen aanlopen als gevolg van de coronacrisis. Daarvoor is gestart met het NBA HELPT-platform. Door de maatregelen van de regering hebben vooral veel kleinere mkb-ondernemers het moeilijk of gaan onzekere

tijden tegemoet. De boodschap van de begin 2020 gestartte mkb-campagne past niet bij de huidige situatie.

De andere campagne die is opgeschort is de NBA Impact Challenge. Daarin worden scholieren en studenten vertrouwd gemaakt met de werkzaamheden en

het aandachtsterrein van accountants. Scholen en universiteiten zijn door de corona-uitbraak echter gesloten, daarom wordt de Impact Challenge verplaatst naar het begin van het nieuwe school- en studiejaar. Beide campagnes zijn onderdeel van 'Nederland rekt op zijn accountants', de campagne die door de NBA in de tweede helft van 2019 is ingezet om het imago van de beroepsgroep als geheel te verbeteren.

NBA-medewerkers leggen ambtseed af

Omdat de NBA sinds 1 januari 2020 onder de Ambtenarenwet valt, leggen NBA-medewerkers in maart de ambtseed af.

Een belangrijke reden voor aanpassing van de Ambtenarenwet was om de rechtspositie van werknemers die voor 1 januari al als ambtenaar werden aangemerkt, gelijk te trekken met die van werknemers in de private sector. In de praktijk voldeed de NBA al aan de meeste regels in de Ambtenarenwet, zoals de registratie van nevenwerk-

zaamheden en een klokkenluiders-regeling.

De Ambtenarenwet geldt sinds dit jaar ook voor andere publiekrechtelijke beroepsorganisaties, zoals die van advocaten, notarissen en gerechts-deurwaarders. Binnen de Ambtenarenwet worden die, net als de NBA, gekwalificeerd als 'openbaar

lichaam voor beroep en bedrijf'. De verplichting tot het afleggen van de eed geldt ook voor medewerkers van gelieerde organisaties (CEA, NOREA en RJ), omdat die een arbeidsovereenkomst hebben met de NBA. Bedoeling was dat alle medewerkers in maart de eed zouden afleggen. De sluiting van het NBA-bureau wegens de corona-uitbraak heeft dat voor een aantal medewerkers vertraagd.

NBA geeft leden uitstel voor PE-verplichtingen

De NBA verleent leden uitstel voor het registreren van eerdere PE-activiteiten, het afronden van de Kennistoets, de verplichte fraudetraining en het schrijven van een Plan van Aanpak voor de nieuwe PE-systematiek. Dit in verband met de gevolgen van de coronacrisis.

De uitbraak van het coronavirus heeft grote gevolgen voor accountants, in alle denkbare functies. Leden moeten andere prioriteiten stellen in hun werkzaamheden. De NBA schuift daarom een aantal deadlines voor PE-verplichtingen op, zodat leden hier op korte termijn geen prioriteit aan hoeven te geven.

De NBA verleent uitstel tot 1 juni 2020 voor het online registreren van de in 2019 verrichte PE-activiteiten op MijnNBA, voor leden die onder de PE-verplichting 'oude stijl' vallen. Daarnaast verleent de beroepsorganisatie uitstel tot 1 oktober 2020 voor het schrijven van een Plan van Aanpak voor leden die onder de nieuwe PE-systematiek vallen. Ook voor het inhalen van de verplichte fraudetraining en het afronden van de Kennistoets wordt uitstel verleend tot 1 oktober.

Meer informatie is verkrijgbaar via de Helpdesk PE, telefoon 020 30 10 352.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van tien collega's.

- **Stanislaus Josephus Maria Ackermans RA**, Heiloo, overleden 7 januari 2020, 77 jaar
- **Abraham Beek RA**, Meerssen, overleden 24 juli 2019, 83 jaar
- **Cornelis Petrus van den Bosch RA**, Waddinxveen, overleden 13 maart 2020, 84 jaar
- **Cornelis Arie Hollemans AA**, Berkenwoude, overleden 15 maart 2020, 85 jaar
- **Wladimir Engelbertus Hueting RA**, 's-Gravenhage, overleden 2 maart 2020, 94 jaar
- **Franciscus Everardus Machielsens RA**, Heeze, overleden 17 februari 2020, 93 jaar
- **François Alexander Moes RA**, Brunssum, overleden 28 maart 2020, 69 jaar
- **Leendert Cornelis Wesdorp RA**, Rotterdam, overleden 12 juli 2019, 53 jaar
- **Kornelis Zuur AA**, Gieten, overleden 7 februari 2020, 64 jaar
- **Rokus van Zwienen RA**, Ridderkerk, overleden 4 april 2020, 59 jaar

IN HERINNERING Bram Beek

(7 mei 1936-24 juli 2019)

Soms bereikt een overlijdensbericht de NBA pas veel later. Zoals in het geval van professor Bram Beek, die al in de zomer van 2019 overleed.

Bram Beek groeide op in Schoorl, West-Friesland en volgde later aan de Koninklijke Militaire Academie in Breda een officiersopleiding in de Militaire Administratie. Na functies bij het ministerie van Justitie werd hij hoogleraar accountancy aan die KMA. Later stapte Beek als hoogleraar AO over naar de Universiteit Maastricht, waar hij een van de oprichters werd van de postdoctorale opleiding tot registeraccountant. Van 1989 tot 1992 was hij daarnaast decaan. In 1997 ging hij met emeritaat.

Woonachtig in het Limburgse Meerssen zette hij zich daarna, samen met zijn vrouw Tienke, actief in voor het verenigingsleven en als vrijwilliger voor De Zonnebloem. Tegelijk bleef hij zijn betrokkenheid bij het accountantsberoep tonen, onder meer via publicaties in het toenmalige maandblad *De Accountant*. Zijn aandacht ging daarbij vooral uit naar de kwaliteit van het accountantsonderwijs. Beek gold met zijn grijze haar, forse snor en luide stem als een imposante verschijning, die graag kritische vragen stelde. Ook aan de beroepsorganisatie, die hij nog regelmatig bestookte met zijn vaak scherpe brieven. Sinds enige tijd kwamen zulke brieven niet meer binnen bij de NBA. Want op 24 juli 2019 overleed emeritus hoogleraar Bram Beek RA, op de leeftijd van 83 jaar.

Per saldo

MARC SCHWEPPE

Marc Schweppe is hoofdredacteur van Accountant en Accountant.nl.

Een lesje in nederigheid

'A guy ate a bat and now I am unemployed.' Het had een tekst op een t-shirt van het verguisde bedrijf Rumag kunnen zijn, maar het kwam langs op Twitter. Of het lag aan het eten van een vleermuis weet ik niet, maar zeker is wel dat ergens in een Chinese miljoenenstad een virus de weg van dier naar mens vond. Nu staat de economie stil, kunnen alle vooruitzichten, ramingen en verwachtingen door de shredder en bieden jaarverslagen over 2019 (om het wat meer bij huis te houden) amper nog relevante informatie. De wereld is in lockdown, een scenario dat we alleen kennen uit apocalyptische speelfilms.

We hadden zulke films misschien niet alleen als vermaak moeten bekijken. De natuur heeft ons een lesje in nederigheid gegeven. Als je niet zorgvuldig met de planeet omgaat, dingen doet die niet kunnen, dan keert op zekere dag de wal het schip. We zijn in een nachtmerrie beland en het lukt ons nog niet om er uit wakker te worden. In ons land gaat het, afgezien van een enorme druk op de zorg en ongekend zware klappen voor de economie, nog redelijk beschaafd. Maar hoe verloopt deze pandemie straks in delen van de wereld waar we nu (ik schrijf dit begin april) nog weinig over horen? In sloppenwijken in landen waar

welvaart, hygiëne en social distance ver te zoeken zijn? Ik durf er bijna niet aan te denken, maar het gaat veel verder dan wc-papier hamsteren.

We hadden beter moeten weten. Honderd jaar geleden begon de Spaanse griep, zo is de meest genoemde verklaring, op een kazerne in Kansas te midden van naar Europa vertrekkende frontsoldaten uit de Eerste Wereldoorlog. Binnen vijftien maanden overspoelde dat griepvirus de hele aardbol en kostte meer doden dan er in twee wereldoorlogen aan soldaten sneuvelden. En dat in een tijd zonder Easyjets en Ryanairs, zonder goedkope vakantiebestemmingen aan de andere kant van de planeet. En met een bevolking van destijds amper twee miljard mensen, tegen ruim zeven miljard nu. We krioelen als mieren over elkaar heen, in miljoenensteden waarvan we enkele jaren terug nog nooit gehoord hadden. Dan moet het wel een keer misgaan.

Toch opmerkelijk dus dat alle risico-managers, futurologen, trendwatchers, consultants en politici het de laatste jaren vooral hadden over de gevolgen en gevaren van zaken als klimaatverandering, artificial intelligence en de handelsstrijd tussen grootmachten. Heel belangrijk, natuurlijk, maar inmiddels bijna klein bier in het licht van wat ons nu overkomt. Slechts een enkeling zag het aankomen en waarschuwde, maar we luisterden niet. Kijk de TED-talk van Bill Gates uit april 2015 er nog eens op terug. "Als er iets in de komende decennia meer dan tien miljoen levens gaat kosten, is dat eerder een zeer besmettelijk virus dan een oorlog." Vijf jaar geleden. Maar we luisterden niet, net zomin als destijds naar de waarschuwingen van wijze denkers in de jaren voor de kredietcrisis: Jules Muis, Accountantsdag 2004, weet u het nog?

De coronacrisis leert ons een heleboel voor de toekomst. Dat de Europese Unie broos is. Dat globalisering ons heel kwetsbaar heeft gemaakt. Dat we bepaalde beroepsgroepen veel meer moeten waarderen en niet alleen in crisistijd. Misschien moeten we zelf weer dingen gaan produceren, net als vroeger. Want we maken niks meer, we zijn een land van vergadertijgers en muisridders geworden, waarvan de ene helft de andere adviseert. En dus staan we bij een virusuitbraak met lege handen. Ondanks al onze kennis, onze geweldige R&D, onze grote welvaart. Tijd voor herbezinning. Ondertussen doneert Huwaei ons achthonderdduizend mondkapjes. Zeg straks nog maar eens met droge ogen 'nee' tegen 5G vanuit China. ←

INTERNAL AUDIT IS EEN VAK APART EN OPENT DEUREN WAAR JE OP VOORHAND NIET AAN DENKT

“Stel dat een bedrijf een finance director nodig heeft in Singapore, dan zal het niet de eerste keer zijn dat men eerst binnen het eigen netwerk kijkt en een internal auditor de job krijgt.”

VINCENT LEE, MANAGER YER EXECUTIVE

HET FINANCETEAM VAN YER EXECUTIVE BESTAAT UIT RECRUITMENTSPECIALISTEN DIE PRECIES WETEN WAT FINANCIALS DRIJFT. DOORDAT DE CONSULTANTS BIJNA ALLEMAAL EEN ACHTERGROND HEBBEN BIJ BIG-4 ACCOUNTANTS KANTOREN ALS EY EN KPMG ZIJN ZE DE PERFECTE SPARRINGPARTNER VOOR HOOGOPGELEIDE KANDIDATEN. WIL JE BIJVOORBEELD OVERSTAPPEN NAAR INTERNAL AUDITING? MANAGER VINCENT LEE KAN JE ALLES VERTELLEN OVER DE VOORDELEN DIE EEN FUNCTIE ALS INTERNAL AUDITOR BIEDT.

Vincent Lee: “Mijn ervaring met auditing is echt een meerwaarde. Opdrachtgevers en kandidaten zien mij als een gelijkwaardige gesprekspartner, want ik stel de juiste vragen. Auditors zijn vaak drukbezet en waarderen het als ze worden benaderd door iemand die zelf ervaring heeft met het vak. Dit wekt vertrouwen en maakt dat ze zich sneller betrokken voelen bij een procedure. Je hebt immers weinig woorden nodig om elkaar te begrijpen.”

INTERNAL AUDITING BIEDT MOOIE KANSEN

External auditors die vanuit een Big-4 accountantskantoor kiezen voor het bedrijfsleven zijn vaak sceptisch over internal auditing. Vincent: “Dat komt omdat ze niet goed weten wat het vak inhoudt. Ze denken dat er te veel overeenkomsten zijn met external auditing, waarbij vooral de toenemende mate van compliance als nadeel wordt ervaren. Liever kiezen ze voor iets nieuws als financial control, reporting of business control. Ik ben dan de juiste persoon om hen te wijzen op de mooie perspectieven die internal auditing biedt, zoals een bredere functie en internationale ervaring. Doordat ik hun twijfels wegneem, ontdekken ze dat een

“JE HEBT DE REGIE OVER
JE WORK-LIFEBALANCE
MEER IN EIGEN HAND”

functie als internal auditor veel beter bij hen past dan ze aanvankelijk dachten.”

INTERNATIONAAL EN HOOGWAARDIG NETWERK

Over de voordelen van een overstap van external naar internal auditing is Vincent glashelder. “Door de raakvlakken met external auditing sluit je profiel goed aan, dus je kunt snel laten zien wat je waard bent. Daarnaast zijn internal auditors voor internationale bedrijven gemiddeld een à twee weken per maand op reis. Hierdoor doe je veel internationale ervaring op en dat is een geweldige aanvulling op je cv. Ook maak je kennis met het internationale management van de verschillende entiteiten. Je bouwt dus snel een sterk netwerk op en speelt jezelf goed in the picture. Natuurlijk is dit ook dé kans om wat van de wereld te zien.”

GOEDE WORK-LIFEBALANCE

Vincent stelt: “In tegenstelling tot een external auditor die zich een à twee weken per jaar oppervlakkig bezighoudt met een organisatie, ga jij de diepte in. Jouw focus verlegt zich van financial audit en compliance naar operational audit en risk management. Zo leer je een bedrijf echt doorgronden en ben je van toegevoegde waarde. Bovendien ben je baas van je eigen agenda, aangezien je vaak zelf je reisschema en thuiswerkuren mag bepalen. Zo heb je de regie over je work-lifebalance meer in eigen hand.”

BREDE DOORGROEIMOEGELIJKHEDEN

“Met het oog op de lange termijn raad ik zeker aan om drie tot vijf jaar ervaring op te doen als internal auditor. Je hebt daarna nog alle tijd om in de breedte te groeien en je pijlen te richten op bijvoorbeeld een positie als business controller of finance director. Het internationale netwerk dat je opbouwt, opent veel deuren, omdat je al naam hebt gemaakt. Stel dat een bedrijf een finance director nodig heeft in Singapore, dan zal het niet de eerste keer zijn dat men eerst binnen het eigen netwerk kijkt en een internal auditor de job krijgt,” aldus Vincent.

OVER YER EXECUTIVE

Binnen de YER Group B.V. is YER Executive een specialistisch label voor het hogere segment van de arbeidsmarkt. Met vijftig ervaren consultants in Nederland richt YER Executive zich op de bemiddeling van executives en management- en directieleden. De focusgebieden zijn: Financieel, Juridisch, Commercieel, Productie, Techniek en Supply Chain.

CV VINCENT LEE

- Manager YER Executive
- Sales Executive Accountancy Exact
- Controller Bacardi
- External auditor bij EY
- Master Accounting, Auditing & Control Erasmus Universiteit

BEHOEFTE AAN ADVIES?

Neem geheel vrijblijvend contact op met Vincent Lee: vincentlee@yer.nl of +31 (0)6 52 78 17 95.

www.yerexecutive.com

Wie vertelt jou wat over accountancy?

In een paar uur helemaal op de hoogte zijn van een nieuw of actueel onderwerp. Altijd bovenop de verander(en)de regelgeving zitten. Met extra kennis en verdieping van experts zoals mr. H.A. Elbert, C.M. Verdiesen AA en mr. C.W. van Vilsteren.

Online nascholen met PE-Academy:

- Ruim 260 online cursussen
- Altijd op de hoogte van actualiteiten
- Vooraanstaande docenten

Ervaar het gemak van **online nascholen**:
www.pe-academy.nl/accountant-proef

Volg nu een
GRATIS
proefcursus

Bovenop je vakgebied